

I. DISPOSICIÓN XERAIS

XEFATURA DO ESTADO

13239 *Lei 24/2011, do 1 de agosto, de contratos do sector público nos ámbitos da defensa e da seguridade.*

JUAN CARLOS I

REI DE ESPAÑA

Saiban todos os que a viren e a entenderen que as Cortes Xerais aprobaron e eu sanciono a seguinte lei.

PREÁMBULO

Esta lei incorpora ao ordenamento xurídico español as normas contidas na Directiva 2009/81/CE, do Parlamento Europeo e do Consello, aprobada o 13 de xullo de 2009, sobre coordinación dos procedementos de adxudicación de determinados contratos de obras, de subministración e de servizos, polas entidades ou poderes adxudicadores nos ámbitos da defensa e da seguridade.

A Comisión Europea promoveu a adopción desta directiva coa finalidade de dotar dunha regulación específica os contratos cando fosen subscritos nos ámbitos da defensa e da seguridade.

Dúas son as ideas básicas que serven de guía ás normas da directiva citada. Dunha banda, o recoñecemento de que nos contratos relativos á defensa e á seguridade cobra especial relevancia, por unha parte, a seguridade na información que se lles transmite aos licitadores e a garantía na continuidade da subministración e, por outra, a necesidade de establecer certas normas que faciliten a flexibilidade nos procedementos de contratación.

A primeira das ideas mencionadas traducíuse na inclusión na directiva dos artigos 22 e 23 que establecen normas que permiten garantir tanto a seguridade da información como a da subministración. A segunda idea tivo a súa plasmación básica na elevación do procedemento negociado con publicación de anuncio de licitación á categoría de procedemento ordinario, así como no incremento do prazo de vixencia dos acordos marco.

Esta lei establece como principio a aplicación da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, en todo o non regulado de forma expresa pola presente lei, co cal, lonxe de establecer un réxime de ruptura coa lei que rexe con carácter xeral a contratación dos entes do sector público, pretende enlazar directamente con ela e, desta forma, estender a vixencia dos principios que a inspiran tamén ao ámbito da defensa e da seguridade.

Por outra banda, e sen prexuízo desta idea base, regúlanse as especialidades que derivan da Directiva da Unión Europea. Desta forma, prevense normas sobre a seguridade da información (artigo 21) e sobre a forma en que a deben xestionar os diferentes órganos de contratación (disposición adicional quinta), así como sobre a seguridade da subministración (artigo 22), permitíndolles aos órganos de contratación establecer determinadas exigencias respecto de ambas as cuestións na documentación contractual.

Desde o punto de vista dos procedementos de adxudicación dos contratos, mantense basicamente a regulación da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, coa única modificación importante de que o procedemento negociado con publicación de anuncio de licitación pasa a se converter nun procedemento ordinario, é dicir, ao que poden recorrer os órganos de contratación sen necesidade de xustificación previa.

Consecuentemente, os supostos en que se admite a utilización do procedemento negociado, que na Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, se enumeran nos artigos 154 a 159, quedan reducidos a aqueles supostos en que é válida a utilización do procedemento negociado sen necesidade de publicar anuncio de licitación (artigo 44).

Para facilitar a flexibilidade dos procedementos de contratación, o artigo 43 no seu número 2 prevé a posibilidade, acorde coa directiva, de que no procedemento negociado se poida establecer un trámite previo de selección de contratistas, tendente a limitar o número dos licitadores cos cales levar a cabo o diálogo a aqueles que reúnan os requisitos de solvencia que garantan a correcta execución do contrato.

Mención á parte merece a subcontratación, tema controvertido no ámbito da contratación pública en xeral e de maneira especial no da defensa e a seguridade.

Un dos propósitos que a lexislación contractual en materia de defensa e seguridade debe tentar conseguir é sentar ou afianzar as bases do acceso á contratación das empresas de mediano e pequeno tamaño. Non obstante, a consecución deste obxectivo débese alcanzar sen detrimento da libre competencia entre as empresas da Unión Europea, sen que se deteriore o principio de que a adxudicación do contrato principal se debe facer á oferta economicamente máis vantaxosa e con respecto estrito aos principios de igualdade e tratamento non discriminatorio.

Todo iso levou a incluír na lei, tomando directamente da directiva algunhas delas, unha serie de normas de especial relevancia.

Dunha parte, incluíuse a facultade ou exixencia, segundo os casos, de que a subcontratación por parte dos adxudicatarios se leve a cabo observando unhas normas mínimas de publicidade da licitación e garantindo que a selección dos subcontratistas se faga na forma máis obxectiva posible. Non se trata de exixir que esta selección se faga seguindo procedementos formalistas, como os establecidos no ámbito da contratación polos órganos do sector público, senón de dotar dun mínimo de publicidade as contratacións para que o contratista principal vexa ampliadas as opcións de selección e poida vulgar da forma máis obxectiva as diferentes opcións que se lle brindan.

En segundo lugar, a lei aborda o problema da falta de pagamento aos subcontratistas por parte do contratista principal, recollendo de modo expreso as disposicións que xa contén a Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, con obxecto de deixar claro que tamén son de aplicación neste campo. Non obstante, matízase o contido destas excluindo de forma expresa a acción directa do subcontratista fronte ao órgano de contratación para evitar as dúbidas suscitadas ata este momento na materia e obviar, deste xeito, a posibilidade de que fronte á reclamación do subcontratista a Administración ou o ente do sector público actuante teña que tomar decisións acerca da procedencia do pagamento e da contía deste, que lle corresponden máis propiamente á xurisdición ordinaria.

TÍTULO PRELIMINAR

Disposicións xerais

Artigo 1. *Delimitación do ámbito da lei e definicións.*

1. Esta lei ten por obxecto a regulación da preparación e do procedemento de adxudicación dos contratos de obras, subministración, servizos e colaboración entre o sector público e o sector privado que se celebren no ámbito da defensa e da seguridade pública cando contraten as entidades a que se refire o artigo 3. Así mesmo, é obxecto desta lei regular o réxime xurídico aplicable á subcontratación no dito ámbito.

Pola contra, non son obxecto de regulación por esta lei os contratos de concesión de obras públicas, o de xestión de servizos públicos ou os contratos administrativos especiais, que se rexerán polo disposto no artigo 4.

2. Para efectos da regulación contida nesta lei, entenderase por defensa o conxunto de actividades reguladas na Lei orgánica 5/2005, do 17 de novembro, da defensa nacional.

3. Para os mesmos efectos, entenderase por seguridade pública o conxunto de actividades non militares das forzas e corpos de seguridade pública dirixidas á protección das persoas e dos bens e á preservación e mantemento da orde cidadá dentro do territorio nacional, o conxunto de actividades desenvolvidas polas autoridades alfanegueiras encamiñadas a garantir a seguridade e a protección do territorio alfanegueiro da Unión Europea, así como calquera outra que se defina como tal nas leis.

Artigo 2. *Ámbito obxectivo de aplicación.*

1. Son contratos incluídos dentro do ámbito de aplicación desta lei os contratos relacionados coas actividades da defensa e da seguridade pública, calquera que sexa o seu valor estimado, e que teñan por obxecto:

- a) A subministración de equipamentos militares, incluídas as pezas, compoñentes e subunidades destes.
- b) A subministración de armas e munições destinadas ao uso das forzas, corpos e autoridades con competencias en seguridade.
- c) A subministración de equipamentos sensibles, incluídas as pezas, compoñentes e subunidades destes.
- d) Obras, subministracións e servizos directamente relacionados cos equipamentos, armas e munições mencionados nas alíneas a), b) e c) anteriores para o conxunto dos elementos necesarios ao longo das posibles etapas sucesivas do ciclo de vida dos produtos.
- e) Obras e servizos con fins especificamente militares ou obras e servizos sensibles.

2. A investigación e o desenvolvemento considéranse servizos para os efectos da aplicación desta lei.

3. Os contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado quedarán incluídos no ámbito de aplicación desta lei, rexéndose polas normas xerais do título I e as especiais que lles sexan de aplicación, de conformidade co réxime xurídico da prestación principal, tal como dispón o artigo 289 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

4. Cando se adjudique un contrato con diversas prestacións, non se poderán integrar no seu obxecto aquelas prestacións que non garden relación entre si.

Artigo 3. *Ámbito subxectivo de aplicación.*

1. Os poderes adjudicadores a que se refire o número 2 deste artigo terán a consideración de administracións públicas cando se atopen entre as entidades mencionadas no número 2 do artigo 3 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

2. Para os efectos desta lei, teñen a consideración de poderes adjudicadores as entidades do sector público indicadas a continuación, con respecto dos contratos mencionados no artigo anterior:

- a) A Administración xeral do Estado.
- b) A Administración das comunidades autónomas, de acordo co que se prevexa no seu respectivo estatuto de autonomía no ámbito da seguridade pública.
- c) Todos os demais entes, organismos ou entidades con personalidade xurídica propia, pública ou privada, vinculados ás administracións mencionadas nas alíneas a) e b) anteriores, que exerzan competencias no ámbito da defensa ou da seguridade pública e que fosen creados especificamente para satisfacer necesidades de interese xeral que non teñan carácter industrial ou mercantil, sempre que os poderes adjudicadores a que se refiren as alíneas a) e b) financien maioritariamente a súa actividade, controlen a súa

xestión ou nomeen máis da metade dos membros do seu órgano de administración, dirección ou vixilancia.

d) Terán, así mesmo, a consideración de poderes adjudicadores as asociacións constituídas polos entes, organismos e entidades mencionados nas alíneas anteriores.

3. As sociedades mercantís no capital social das cales a participación, directa ou indirecta, das entidades mencionadas nas alíneas a) e b) do número anterior sexa superior ao 50 por 100, así como as entidades públicas empresariais, os organismos asimilados a estas dependentes das comunidades autónomas, fundacións e demais entidades públicas que fosen creadas para satisfacer necesidades de carácter industrial ou mercantil, aínda que desenvolvan toda a súa actividade ou parte dela no ámbito da defensa ou da seguridade pública, non quedarán suxeitos a esta lei pero deberanse axustar, na adjudicación dos contratos, aos principios de publicidade, concorrència, transparencia, confidencialidade, igualdade e non discriminación, quedando suxeitos en todo ao disposto no artigo 176 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

Artigo 4. *Réxime xurídico aplicable.*

1. A preparación, selección e adjudicación dos contratos enumerados no artigo 2 rexeráse polo disposto nesta lei. En todo o non previsto nela, aplicaranse as disposicións da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, e as regulamentarias que a desenvolvan.

2. Cando un contrato conteña algunha prestación ou prestacións que entren dentro do ámbito de aplicación desta lei, xunto con outra ou outras incluídas no ámbito de aplicación da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, ou da Lei 31/2007, do 30 de outubro, sobre procedementos de contratación nos sectores da auga, a enerxía, os transportes e os servizos postais, adjudicarase e rexeráse polo disposto nesta lei, sempre que razóns obxectivas xustifiquen a adjudicación dun só contrato.

3. Así mesmo, fóra do suposto anterior, cando un contrato conteña algunha prestación ou prestacións que entren dentro do ámbito de aplicación desta lei, xunto con outra ou outras que non estean sometidas á Lei 30/2007, do 30 de outubro, á Lei 31/2007, do 30 de outubro, nin a esta lei, a súa adjudicación e réxime xurídico non estarán suxeitos a esta lei cando razóns obxectivas xustifiquen a adjudicación dun só contrato.

4. En todo caso, os órganos de contratación evitarán que a decisión de adjudicar un só contrato se tome co fin de eludir a aplicación desta lei.

Artigo 5. *Contratos suxeitos a regulación harmonizada.*

Son contratos suxeitos a regulación harmonizada para os efectos desta lei:

a) Os contratos de subministración e de servizos a que se refire o artigo 2, cuxo valor estimado, sen incluír o imposto sobre o valor engadido, sexa igual ou superior a 387.000 euros.

b) Os contratos de obras a que se refire o artigo 2, cuxo valor estimado, sen incluír o imposto sobre o valor engadido, sexa igual ou superior a 4.845.000 euros.

c) En todo caso, os contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado.

Artigo 6. *Valor estimado.*

O cálculo do valor estimado farase de conformidade co disposto no artigo 76 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, en todo o que resulte de aplicación.

Artigo 7. *Negocios xurídicos excluídos.*

1. Sen prexuízo do disposto no artigo 1 desta lei, están excluídos do seu ámbito de aplicación os seguintes negocios xurídicos:

a) Aqueles contratos que teñan un procedemento de adxudicación específico regulado nalgún dos seguintes corpos normativos:

1.º) Acordos, convenios ou tratados internacionais subscritos entre España e un ou varios Estados terceiros. Tamén aqueles acordos, convenios ou tratados internacionais subscritos entre España e outro ou outros Estados membros da Unión Europea, por unha parte, e por outro ou outros Estados terceiros por outra.

2.º) Acordos, convenios ou tratados internacionais xa celebrados, relacionados co estacionamento de tropas.

3.º) As normas dunha organización internacional, cando esta adxudique contratos encamiñados a dar cumprimento aos seus fins estatutarios, ou se trate de contratos que España ou un Estado membro da Unión Europea deba adxudicar de conformidade coas ditas normas.

b) Aqueles contratos por mor dos cales, de se rexeren por esta lei, resultaría necesario revelar información contraria aos intereses esenciais da seguridade, ou ben, conforme o artigo 346 do Tratado de funcionamento da Unión Europea, poderían resultar prexudicados os intereses esenciais da defensa ou a seguridade nacional.

c) Os contratos destinados a actividades de intelixencia, incluídas as actividades de contraintelixencia.

d) Os contratos adxudicados no marco dun programa de cooperación baseado na investigación e o desenvolvemento dun novo produto e, de ser o caso, tamén relacionados co ciclo de vida deste ou partes do dito ciclo, sempre que participen no programa polo menos dous Estados membros da Unión Europea.

e) Os contratos que se adxudiquen nun Estado terceiro non membro da Unión Europea para efectuar compras, incluídas as de carácter civil, cando as Forzas Armadas estean despregadas fóra do territorio da Unión e as necesidades operativas fagan necesario que estes contratos se conclúan con empresarios situados na zona de operacións. Para os efectos desta lei, entenderanse incluídos na zona de operacións os territorios de influencia desta e as bases loxísticas avanzadas.

f) Os contratos que teñan por obxecto a adquisición ou o arrendamento, independentemente do sistema de financiamento, de terreos, edificios xa existentes ou outros bens inmobles, ou relativos a dereitos sobre estes bens.

g) Os contratos que se celebren entre o Goberno de España e outro Goberno e que teñan por obxecto algunha das prestacións que se indican a seguir:

1.º) A subministración de equipamento militar ou equipamento sensible,

2.º) Os traballos e servizos ligados directamente a tales equipamentos,

3.º) Os traballos e servizos con fins especificamente militares, ou as obras e os servizos sensibles.

h) Os servizos de arbitraje e de conciliación.

i) Os servizos financeiros, exceptuando os servizos de seguro.

j) Os contratos de traballo.

k) Os servizos de investigación e desenvolvemento distintos daqueles cuxos beneficios pertencen exclusivamente ao órgano de contratación para a súa utilización no exercicio da súa propia actividade, sempre que o órgano de contratación remunere totalmente a prestación do servizo.

2. Os órganos de contratación velarán por que ningunha das exclusións previstas neste artigo sexan utilizadas con carácter abusivo para eludir a aplicación desta lei.

3. Os contratos, negocios e relacións xurídicas citados no número 1 deste artigo rexeranse polas súas normas especiais; aplicaranse os principios desta lei para resolver as dúbidas e lagoas que se puidesen presentar.

Artigo 8. *Réximes xurídicos aplicables aos contratos de servizos e aos contratos de colaboración público-privada.*

1. Os contratos que teñan por obxecto servizos comprendidos dentro do ámbito de aplicación desta lei e que figuren no anexo I adxudicaranse de acordo co disposto no título III.

2. Os contratos que teñan por obxecto servizos comprendidos dentro do ámbito de aplicación desta lei e que figuren no anexo II estarán suxeitos unicamente ao disposto nos artigos 19 e 35.

3. Os contratos que teñan por obxecto servizos que estean comprendidos dentro do ámbito de aplicación desta lei e que figuren tanto no anexo I como no anexo II adxudicaranse de acordo co título III cando o valor dos servizos do anexo I sexa superior ao valor dos servizos do anexo II. Nos demais casos, os contratos adxudicaranse de acordo co disposto nos artigos 19 e 35.

4. Os contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado, en todo caso, son contratos suxeitos a unha regulación harmonizada e rexeranse, en todo o non disposto nesta lei, pola Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

TÍTULO I

Elementos do contrato

CAPÍTULO I

Órganos de contratación

Artigo 9. *Competencia para contratar.*

1. A representación das entidades do sector público suxeitas a esta lei en materia contractual correspóndelles aos órganos de contratación, unipersoais ou colexiados que, en virtude de norma legal ou regulamentaria ou disposición estatutaria, teñan atribuída a facultade de celebrar contratos no seu nome.

2. Cando se trate de contratos que se formalicen e executen no estranxeiro no ámbito do Ministerio de Defensa, a súa formalización corresponderalle ao titular deste departamento, que poderá delegar esta competencia; e cando se trate de contratos no ámbito do Ministerio do Interior necesarios para o cumprimento de misións de paz en que participen as forzas e corpos de seguridade, a súa formalización corresponderalle ao ministro do Interior.

3. Os órganos de contratación poderán delegar ou desconcentrar as súas competencias e facultades nesta materia de conformidade coas normas aplicables en cada caso, cando se trate de órganos administrativos, ou para o outorgamento de poderes, nos demais casos.

CAPÍTULO II

Capacidade e solvencia do empresario

Artigo 10. *Requisitos de capacidade das empresas.*

1. En todo caso, terán capacidade para contratar todas as persoas físicas ou xurídicas que, de acordo coa lexislación do Estado en que se encontren establecidas, estean habilitadas para realizaren a prestación de que se trate e cumpran os demais

requisitos establecidos nos artigos 43 e seguintes da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

Non obstante, as persoas físicas ou xurídicas de Estados non pertencentes á Unión Europea, incluídos os que sexan signatarios do Acordo sobre Contratación Pública da Organización Mundial de Comercio, deberán xustificar mediante informe da respectiva misión diplomática permanente española, que se xuntará á documentación que se presente, que o Estado de procedencia da empresa estranxeira admite, pola súa vez, a participación de empresas españolas na contratación coa Administración e cos entes, organismos ou entidades do sector público asimilables aos enumerados no artigo 3.2, alíneas b), c) e d), en forma substancialmente análoga.

2. Así mesmo, terán capacidade para contratar as unións temporais de empresarios que se constituían temporalmente para o efecto, sen que sexa necesaria a formalización destas en escritura pública ata que se efectuase a adjudicación do contrato ao seu favor. Excepcionalmente, o órgano de contratación poderá exixir que a agrupación de empresarios adopte unha forma xurídica determinada cando esta última sexa necesaria para lograr unha satisfactoria execución do contrato.

3. En ningún caso terán a consideración de terceiros, para efectos das normas que regulan a subcontratación, aquelas empresas que constituísen unións temporais para obter o contrato nin as vinculadas a elas, sen prexuízo da obriga que lles incumbe de incluíren nas súas ofertas unha lista exhaustiva destas empresas e de actualizar en función das modificacións que se produzan nas relacións entre elas.

Artigo 11. *Persoal responsable da execución.*

No caso dos contratos de obras e de servizos, así como dos contratos de subministración, que teñan por obxecto ademais servizos ou traballos de colocación e instalación, poderáselles exixir ás persoas xurídicas que indiquen na oferta ou na solicitude de participación os nomes e a cualificación profesional do persoal responsable de executar a prestación.

Artigo 12. *Prohibicións de contratar.*

1. Non poderán contratar coas entidades do sector público, cando subscriban calquera dos contratos previstos no artigo 2 desta lei, as persoas en que conorra algunha das circunstancias seguintes:

a) Ter sido condenadas mediante sentenza xudicial firme por un ou varios delitos de terrorismo ou por delito ligado ás actividades terroristas, incluída calquera forma de participación no delito existente, conforme a lexislación penal existente.

b) Terse sabido, sobre a base de calquera medio de proba, incluídas as fontes de datos protexidas, que o empresario non posúe a fiabilidade necesaria para excluír os riscos para a seguridade do Estado ou para a defensa.

c) Ter sido sancionado con carácter firme por infracción grave en materia profesional, onde se entenderá incluída, en todo caso, a vulneración das obrigas con respecto á seguridade da información ou á seguridade da subministración con motivo dun contrato anterior.

2. Tampouco poderán contratar coas entidades do sector público cando asinen os contratos a que o artigo 2 se refire as persoas que se atopen incursas en calquera dos supostos considerados nos números 1 e 2 do artigo 49 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

Artigo 13. *Declaración da concorrencia de prohibicións de contratar.*

1. As prohibicións de contratar a que se refire o artigo 12 serán apreciadas directamente polos órganos de contratación na forma prevista no artigo 50 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

2. En relación co número anterior, o órgano de contratación aceptará os documentos probatorios que sexan expedidos polas respectivas autoridades xudiciais ou administrativas competentes do Estado membro da Unión Europea en que estea establecido o empresario.

Artigo 14. *Exixencia de solvencia.*

A solvencia, tanto económica e financeira como técnica e profesional, acreditarase nos termos previstos na Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, para todos os efectos, incluíndo a exixencia de clasificación cando proceda, coas especialidades que se fixan nos artigos seguintes con respecto da solvencia técnica e profesional.

Artigo 15. *Solvencia técnica e profesional.*

1. A solvencia técnica e profesional do empresario poderase acreditar por calquera dos medios que citan os artigos 65 a 68 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, coas especialidades que se indican nos números seguintes.

2. Nos contratos de subministración e de servizos poderase exixir a relación das principais subministracións, servizos ou traballos efectuados durante os cinco últimos anos, indicando o seu importe, datas e destinatario público ou privado destes. As subministracións, servizos ou traballos efectuados acreditaranse mediante certificados expedidos ou visados polo órgano competente, cando o destinatario sexa unha entidade do sector público ou, cando o destinatario sexa un suxeito privado, mediante un certificado expedido por este ou, de faltar este certificado, mediante unha declaración do empresario. De ser o caso, estes certificados seranlle comunicados directamente ao órgano de contratación pola autoridade competente.

3. Nos contratos de subministración e de servizos poderase exixir a descrición das instalacións técnicas, das medidas empregadas para garantir a calidade, dos medios de estudo e investigación e das normas internas da empresa relativas á propiedade intelectual.

4. Cando se exixa declaración que indique a maquinaria, material e equipamento técnico de que se dispoña para a execución do contrato, incluírase unha descrición destes elementos, así como das fontes de subministración, con indicación da súa localización en caso de se atoparen fóra do territorio da Unión Europea. A declaración referirase, así mesmo, á maquinaria, material, equipamento técnico, cadro de persoal e contratos de que dispón o empresario para facer fronte a calquera posible aumento das necesidades do órgano de contratación por mor dunha situación de crise, ou para levar a cabo o mantemento, a modernización ou as adaptacións de subministración obxecto do contrato.

5. Nos contratos públicos que supoñan o uso de información clasificada ou requiran o acceso a esta, o órgano de contratación deberalle exixir á empresa estar en posesión das habilitacións correspondentes en materia de seguridade de empresa ou de establecemento ou equivalentes de acordo co grao de clasificación da información, en consonancia cos requisitos que se recollen no artigo 21 desta lei.

Artigo 16. *Normas relativas aos sistemas de xestión da calidade.*

Cando os órganos de contratación exijan a presentación de certificados expedidos por organismos independentes que acrediten que o empresario cumpre determinadas normas de sistemas de xestión da calidade, deberán facer referencia aos sistemas oficiais españois de xestión de calidade ou ben aos sistemas de xestión da calidade baseados nas normas europeas ou de organizacións internacionais na materia, certificados por organismos independentes acreditados conformes coas normas europeas relativas á acreditación e á certificación. Os órganos de contratación recoñecerán os certificados equivalentes expedidos por organismos independentes acreditados establecidos en

Estados membros da Unión Europea e admitirán, así mesmo, outras probas equivalentes de sistemas de xestión da calidade presentadas polos candidatos ou licitadores.

Artigo 17. *Certificacións do Rexistro Oficial de Licitadores e Empresas Clasificadas do Estado.*

A inscrición no Rexistro Oficial de Licitadores e Empresas Clasificadas do Estado acreditará, a teor do reflectido nel e salvo proba en contrario, as condicións de aptitude do empresario en canto á súa personalidade e capacidade de obrar, representación, habilitación profesional ou empresarial, solvencia económica e financeira e clasificación, así como a concorrencia ou non concorrencia das prohibicións de contratar que deban constar neste, e iso de conformidade co disposto na Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, no seu desenvolvemento regulamentario e nesta lei.

A inscrición no Rexistro Oficial de Licitadores e Empresas Clasificadas dunha comunidade autónoma con competencia en materia de seguridade pública acreditará idénticas circunstancias para efectos da contratación con ela.

Artigo 18. *Certificados comunitarios de clasificación.*

Os certificados de clasificación ou documentos similares que acrediten a inscrición en listas oficiais de empresarios autorizados para contratar establecidas polos Estados membros da Unión Europea sentan unha presunción de aptitude dos empresarios incluídos nelas fronte aos diferentes órganos de contratación nos termos previstos no artigo 73 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, en relación coa non concorrencia de prohibicións de contratar, coas condicións de aptitude para contratar e coa solvencia técnica e profesional exixible. Igual valor presuntivo producirán as certificacións emitidas por organismos que respondan ás normas europeas de certificación expedidas de conformidade coa lexislación do Estado membro en que estea establecido o empresario.

TÍTULO II

Preparación dos contratos

Artigo 19. *Regras para o establecemento das prescricións técnicas.*

1. Sen prexuízo do disposto nos números seguintes, os órganos de contratación deberán elaborar para cada contrato un prego de prescricións técnicas con suxeición ao disposto nos artigos 100 e 101 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

2. Sen prexuízo das instrucións e regulamentos técnicos nacionais que sexan obrigatorios, segundo os acordos internacionais de normalización que vinculen o Estado, para garantir a interoperabilidade requirida por estes acordos, as especificacións técnicas formularanse:

a) Facendo referencia, de acordo coa seguinte orde de prelación, ás seguintes normas, documentos ou sistemas:

- 1.º) As normas nacionais civís que incorporen as normas europeas.
- 2.º) Os documentos de idoneidade técnica europeos.
- 3.º) As especificacións técnicas civís comúns.
- 4.º) As normas internacionais civís que incorporan as normas europeas.
- 5.º) Outras normas internacionais civís.
- 6.º) Outros sistemas de referencias técnicas elaborados polos organismos europeos de normalización ou, no seu defecto, outras normas nacionais civís, os documentos de idoneidade técnica nacionais ou as especificacións técnicas nacionais en materia de deseño, cálculo e realización de obras e de posta en funcionamento de produtos.

7.º) As especificacións técnicas civís procedentes da industria e recoñecidas amplamente por ela.

8.º) As especificacións técnicas de observancia non obrigatoria e adoptadas por un organismo de normalización especializado na elaboración de especificacións técnicas, para unha aplicación repetida ou continuada no ámbito da defensa. Tamén as especificacións para materiais de defensa similares ás establecidas en tales especificacións.

Cada referencia deberá ir acompañada da mención «ou equivalente».

b) Nos termos que sinala a Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, no seu artigo 101, número 3, alíneas b), c) e d).

Artigo 20. *Condicións de execución do contrato.*

1. Os órganos de contratación poderán exixir condicións especiais en relación coa execución do contrato nos termos sinalados no artigo 102 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, coas especialidades que se establecen no número 2 deste artigo.

2. Estas condicións poderanse referir á subcontratación ou estar destinadas a garantir a seguridade da información e a seguridade da subministración exixidas polo órgano de contratación, de acordo cos artigos 21 e 22 desta lei.

Artigo 21. *Seguridade da información.*

1. O órgano de contratación especificará, de forma resumida no anuncio de licitación e detalladamente na documentación do contrato, as medidas e exixencias necesarias para garantir a seguridade da información ao nivel requirido.

2. Así mesmo, o órgano de contratación deberá incluír a exixencia aos candidatos ou licitadores de estaren en posesión das correspondentes habilitacións en materia de seguridade de empresa e, de ser o caso, de establecemento, de conformidade en todo caso co grao de clasificación da información.

Os requisitos a que se refire o parágrafo anterior serán aplicables a todos os subcontratistas, en calquera nivel da cadea de subcontratación, que vaian ter acceso a información clasificada, e requirirase a aprobación expresa e por escrito do órgano de contratación previa á subcontratación, o cal poderá solicitar do adxudicatario ou, de ser o caso, do licitador ou candidato certificación de que o subcontratista co que se pretende iniciar a negociación dispón das habilitacións necesarias para acceder, almacenar ou manexar a información clasificada relativa ao subcontrato.

3. O órgano de contratación poderá exixir que a proposición inclúa, entre outras cousas, o seguinte:

a) O compromiso do licitador e dos subcontratistas que nese momento xa estivesen identificados de salvagardar adecuadamente a confidencialidade de toda a información clasificada que posúan ou que chegue ao seu coñecemento ao longo da duración do contrato e despois da súa terminación, de conformidade coas disposicións legislativas, regulamentarias e administrativas pertinentes;

b) O compromiso do licitador de lles impor a obriga descrita na alínea a) anterior aos subcontratistas que queden identificados con posterioridade á presentación da proposición ou oferta económica e cos que contrate ao longo da execución do contrato correspondente;

c) Información suficiente sobre os subcontratistas xa identificados que lle permita ao órgano de contratación determinar se cada un deles posúe a capacidade necesaria para salvagardar adecuadamente a confidencialidade da información clasificada á cal teñan acceso ou que vaian xerar con motivo da realización das súas actividades de subcontratación;

d) O compromiso do licitador de presentar a información requirida na alínea c) anterior sobre os novos subcontratistas antes de subcontratar con estes.

4. O disposto nos números anteriores deste artigo non impedirá o recoñecemento por parte dos órganos de contratación das habilitacións equivalentes expedidas por outros Estados membros da Unión Europea, e iso sen prexuízo da posibilidade de levar a cabo as investigacións que se consideren necesarias.

Artigo 22. *Seguridade da subministración.*

1. O órgano de contratación especificará na documentación do contrato as súas exixencias en materia de seguridade da subministración.

Para tal fin, o órgano de contratación poderá exixir que a proposición ou oferta económica inclúa, entre outras cousas, o seguinte:

a) O certificado ou a documentación que acrediten que o licitador pode cumprir as obrigas en materia de exportación, traslado e tránsito de mercadorías vinculadas ao contrato, incluída calquera documentación suplementaria recibida do Estado ou Estados membros da Unión Europea afectados.

b) A indicación das restricións existentes para o órgano de contratación relacionadas coa revelación, a transferencia ou o uso dos produtos e servizos, ou de calquera resultado deses produtos e servizos, que resulte do control das exportacións ou das medidas de seguridade de obrigado cumprimento asociadas a estes.

c) O certificado ou documentación acreditativos de que a organización e localización da cadea de abastecemento do candidato ou licitador lle permitirán cumprir coas exixencias do órgano de contratación en materia de seguridade da subministración que figuren no prego de cláusulas administrativas particulares.

d) O compromiso de garantir que os posibles cambios na súa cadea de subministración durante a execución do contrato non afectarán negativamente o cumprimento desas exixencias.

e) O compromiso do candidato ou licitador de crear ou de manter a capacidade necesaria para facer fronte a calquera posible aumento das necesidades do órgano de contratación como consecuencia dunha situación de crise, de conformidade cos termos e condicións establecidos.

f) O compromiso do candidato ou licitador de comunicar coa debida dilixencia calquera información ou documentación complementaria recibida das súas autoridades nacionais que puidese afectar o cumprimento das obrigas do contrato, así como as xeradas con motivo de calquera aumento das necesidades do órgano de contratación que se puidese producir a causa dunha crise.

g) O compromiso do candidato ou licitador de levar a cabo o mantemento, a modernización ou as adaptacións das subministracións obxecto do contrato.

h) O compromiso do candidato ou licitador de lle comunicar a tempo ao órgano de contratación calquera cambio que teña lugar na súa organización, na súa cadea de abastecemento ou na súa estratexia industrial que sexa susceptible de afectar as súas obrigas fronte ao órgano de contratación.

i) O compromiso do candidato ou licitador de lle facilitar ao órgano de contratación, de acordo cos termos e condicións que se acorden, todos os medios específicos necesarios para a produción de pezas de reposto, compoñentes, conxuntos e equipamentos para probas especiais, incluídos os debuxos técnicos, as licenzas e as instrucións de uso, no caso de que xa non fose capaz de proporcionar este tipo de subministración.

2. En ningún caso o órgano de contratación lle exixirá ao candidato ou licitador un compromiso dun Estado membro da Unión Europea que puidese prexudicar a liberdade dese Estado membro de aplicar, de acordo coa lexislación internacional ou comunitaria pertinente, os seus criterios nacionais de concesión de licenzas de exportación, traslado ou tránsito nas circunstancias que prevalezan no momento de tal decisión de concesión de licenzas.

3. A vulneración das obrigas recollidas no contrato en relación coa seguridade da subministración poderá dar lugar á prohibición de contratar de conformidade co indicado no artigo 12 desta lei.

TÍTULO III

Selección do contratista e adxudicación dos contratos

CAPÍTULO I

Principios xerais

Artigo 23. *Principios.*

1. Os órganos de contratación daranlles a todos os licitadores un tratamento igualitario e non discriminatorio e obrarán con transparencia.

2. Sen prexuízo das disposicións relativas ás obrigas en materia de publicidade dos contratos adxudicados e de información aos candidatos e aos licitadores establecidas nos artigos 25, 26 e 35 desta lei, o órgano de contratación non divulgará a información facilitada polos candidatos ou licitadores que estes designasen como confidencial e, en particular, a información referente aos secretos técnicos ou comerciais e aos aspectos confidenciais das ofertas.

3. O órgano de contratación poderalles impor aos candidatos e licitadores o cumprimento dos requisitos que sexan precisos para protexer a información clasificada que comunique durante o procedemento de licitación e adxudicación. Tamén poderá solicitar que garantan o cumprimento dos ditos requisitos por parte dos seus subcontratistas.

Artigo 24. *Procedementos de adxudicación.*

1. Os órganos de contratación poderán aplicar, para adxudicar os seus contratos, o procedemento aberto, o restrinxido ou o procedemento negociado con publicidade indistintamente.

2. Así mesmo, poderán adxudicar os contratos mediante o procedemento de diálogo competitivo ou o procedemento negociado sen publicidade nos casos previstos expresamente nesta lei.

3. Os contratos de obras de contía inferior a 50.000 euros e os de subministración e servizos de contía inferior a 18.000 euros, excluído, en ambos os casos, o importe do imposto sobre o valor engadido, serán considerados contratos menores, e poderán ser adxudicados directamente polo órgano de contratación a calquera empresario que teña capacidade de obrar e cumpra o resto dos requisitos exixidos nesta lei para contratar coas entidades integrantes do sector público.

CAPÍTULO II

Réxime dos procedementos de adxudicación

Sección 1.ª *Normas xerais*

Artigo 25. *Anuncio de información previa.*

1. Os órganos de contratación poderán publicar no seu perfil de contratante un anuncio de información previa relativo aos contratos que teñan previsto adxudicar durante os doce meses seguintes, con este contido:

a) Cando se trate de obras, as características esenciais dos contratos que prevexan adxudicar.

b) Nos contratos de subministración, o valor total estimado dos contratos que teñan previsto adxudicar ou dos acordos marco que teñan previsto asinar relacionados por grupos de produtos identificados de conformidade co vocabulario de contratos públicos.

c) Nos contratos de servizos, o valor total estimado dos contratos ou dos acordos marco para cada unha das categorías de servizos.

2. Cando se trate de contratos ou acordos marco suxeitos a regulación harmonizada, os órganos de contratación comunicaranlles aos órganos competentes da Comisión Europea, por medios electrónicos, a publicación dos anuncios de información previa no perfil do contratante.

3. Para que os anuncios de información previa produzan o efecto de reducir os prazos na forma prevista no artigo 42 desta lei, estes deberán incluír toda a información que debe conter o anuncio de licitación. Esta deberá estar dispoñible no momento da publicación do anuncio, e o anuncio de información previa deberá ter sido enviado para a súa publicación un mínimo de 52 días e un máximo de 12 meses antes da data de envío do anuncio de licitación.

Artigo 26. *Publicidade das licitacións.*

1. A convocatoria das licitacións nos procedementos abertos, restrinxido, negociado con publicidade e diálogo competitivo previstos nesta lei deberase publicar no «Boletín Oficial del Estado». Non obstante, cando se trate das licitacións convocadas polas comunidades autónomas ou organismos ou entidades de dereito público dependentes destas, poderase substituír a publicidade no «Boletín Oficial del Estado» pola que se realice nos diarios ou boletíns oficiais autonómicos.

As licitacións convocadas para a adxudicación de contratos ou acordos marco suxeitos a regulación harmonizada serán publicadas polo órgano de contratación, ademais de no «Diario Oficial de la Unión Europea».

Malia o disposto nos dous parágrafos anteriores, non será preciso publicar a convocatoria das licitacións por procedemento negociado en calquera dos supostos previstos no artigo 44 desta lei.

2. Cando o órgano de contratación o considere conveniente, os procedementos para a adxudicación de contratos de obras, subministracións ou servizos non suxeitos a regulación harmonizada poderán ser anunciados, ademais, no «Diario Oficial de la Unión Europea».

3. O envío do anuncio ao «Diario Oficial de la Unión Europea» deberá preceder a calquera outra publicación. Os anuncios que se publiquen no «Boletín Oficial del Estado» ou nos das comunidades autónomas deberán indicar a data daquel envío, da que o órgano de contratación deixará proba suficiente no expediente, e non poderán conter indicacións distintas das incluídas no dito anuncio.

4. Os anuncios de licitación publicaranse, así mesmo, no perfil de contratante do órgano de contratación. Nos procedementos negociados en que sexa exixible o requisito de publicidade, así como nos procedementos negociados de contía superior á indicada no número 6 do artigo 44 pero menor que a establecida en cada caso para os contratos suxeitos a regulación harmonizada, a publicación do anuncio no perfil de contratante poderá substituír á que se debe efectuar no «Boletín Oficial del Estado» ou no da comunidade autónoma.

5. Os anuncios conterán, polo menos, a información exixible de conformidade coas normas comunitarias, sen prexuízo de que os órganos de contratación poidan acordar incluír calquera outra que consideren oportuna.

En todo caso, os anuncios precisarán os medios exixidos para acreditar a solvencia técnica ou profesional dos licitadores.

Malia iso, o órgano de contratación poderá acordar que non se publique aquela información cuxa divulgación poida constituír un obstáculo para aplicar a lexislación, sexa contraria ao interese público, en particular aos intereses da defensa e a seguridade, ou

prexudique os intereses comerciais lexítimos de candidatos ou licitadores públicos ou privados, ou poida prexudicar a competencia leal entre eles.

Sección 2.ª Proposicións

Artigo 27. Prazos de presentación das solicitudes de participación e das ofertas.

Os órganos de contratación fixarán os prazos de presentación de solicitudes de participación e de ofertas e, ao facelo, terán en conta o tempo que razoablemente sexa necesario para preparalas, en atención á complexidade do contrato e sen prexuízo dos prazos mínimos establecidos nesta lei.

Artigo 28. Presentación de proposicións.

As proposicións dos interesados presentaranse nos termos establecidos nos números 1, 2, 3 e 5 do artigo 129 e no artigo 130 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

Artigo 29. Variantes.

1. Cando o contrato se deba adjudicar en función da aplicación de criterios distintos do prezo, os órganos de contratación poderán tomar en consideración as variantes que ofrezan os licitadores.

2. Para estes efectos, o órgano de contratación deberá incluír de forma expresa, tanto no prego de cláusulas administrativas particulares como no anuncio de licitación, se se autorizan ou non as variantes. En caso de que a dita mención non se fixese en ningún deles, entenderase que non están autorizadas.

Ademais diso, no anuncio da licitación indícaranse os requisitos mínimos que deberán cumprir as variantes, así como sobre que elementos e en que condicións queda autorizada a súa presentación.

3. Só se tomarán en consideración as variantes que cumpran os requisitos mínimos exixidos.

4. Nos procedementos de adjudicación de contratos de subministración ou de servizos en que se autorizasen as variantes, non se poderá rexeitar ningunha delas polo único motivo de que, de ser elixida, daría lugar a un contrato de servizos na vez de a un contrato de subministración ou a un contrato de subministración na vez de a un contrato de servizos.

Artigo 30. Admisión das proposicións.

O órgano de contratación verificará a aptitude dos candidatos e licitadores examinando, segundo a documentación que acompañe as proposicións, se reúnen os requisitos xerais exixidos polo artigo 10 desta lei para contratar co sector público, a solvencia económica e financeira e a de orde profesional ou técnica a que se refiren os artigos 14 a 18, ambos inclusive, excluindo da licitación os que non cumpran os requisitos indicados.

Sección 3.ª Adjudicación dos contratos

Artigo 31. Poxa electrónica.

1. Os órganos de contratación poderán utilizar a poxa electrónica como instrumento para adjudicar os contratos.

2. Nos procedementos abertos, restrinxidos ou negociados con publicidade poderase establecer nos pregos que se efectúe unha poxa electrónica previa á adjudicación do contrato, sempre que as especificacións do contrato que se deba

adxudicar se poidan establecer de maneira precisa e que as prestacións que constitúan o seu obxecto non teñan carácter intelectual.

3. A poxa electrónica poderá ter por obxecto o prezo, ou, cando o contrato se adxudique atendendo a máis dun criterio, outros elementos das ofertas indicados no prego, conxunta ou separadamente co prezo.

4. Será de aplicación ás poxas electrónicas que se realicen de acordo con esta lei o disposto no artigo 132 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, en todo o non previsto nos números anteriores.

Artigo 32. *Criterios de adxudicación do contrato.*

1. Para adxudicar os contratos, os órganos de contratación poderán ter en conta un ou varios criterios de adxudicación, de conformidade co establecido nos pregos de cláusulas administrativas particulares.

Cando a adxudicación deba facerse en virtude dun só criterio, este deberá ser, en todo caso, o prezo máis baixo.

Cando a adxudicación se deba realizar en virtude de varios criterios, estes deberán estar vinculados ao obxecto do contrato de que se trate, tales como: a calidade, o prezo, o valor técnico, o carácter funcional, as características ambientais, o custo de utilización, os custos ao longo do ciclo de vida, a rendibilidade, o servizo posvenda e a asistencia técnica, a data de entrega e o prazo de entrega ou de execución, a seguridade do abastecemento, a interoperabilidade e as características operativas.

2. Para efectos do establecido no número anterior, na documentación do contrato deberase indicar a ponderación relativa que se lle atribúa a cada un dos criterios elixidos para determinar a oferta economicamente máis vantaxosa. Esta ponderación poderase expresar fixando unha banda de valores que deberá ter unha amplitude máxima adecuada.

Malia iso, cando non sexa posible establecer a ponderación, os órganos de contratación indicarán na documentación do contrato a orde decrecente de importancia dos criterios, con expresión das razóns que xustifican a imposibilidade de establecer a ponderación atribuíble a cada un dos criterios de adxudicación.

3. En todo o non previsto neste artigo será de aplicación o disposto no artigo 134 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

Artigo 33. *Selección de contratista e adxudicación do contrato.*

1. O órgano de contratación clasificará as proposicións presentadas e que non fosen declaradas desproporcionadas ou anormais, conforme o sinalado no artigo seguinte, por orde decrecente, atendendo aos criterios de adxudicación sinalados nos pregos de cláusulas administrativas particulares, para o cal poderá solicitar cantos informes técnicos coide pertinentes. Cando o único criterio que deba considerarse sexa o prezo, entenderase que a oferta economicamente máis vantaxosa é a que incorpora o prezo máis baixo.

2. O órgano de contratación requirirá o licitador que presentase a oferta economicamente máis vantaxosa para que, dentro do prazo de dez días hábiles contados desde o seguinte a aquel en que recibise o requirimento, presente a documentación xustificativa de estar ao día no cumprimento das súas obrigas tributarias e coa Seguridade Social ou autorice o órgano de contratación para obter de forma directa a acreditación diso, de dispor efectivamente dos medios que se comprometese a dedicar ou adscribir á execución do contrato conforme o artigo 53.2 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, e de ter constituído a garantía definitiva que sexa procedente. Os correspondentes certificados poderán ser expedidos por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos, salvo que se estableza outra cousa nos pregos.

De non se cumprir adecuadamente o requirimento no prazo sinalado, entenderase que o licitador retirou a súa oferta. Neste caso procederase a solicitarlle a mesma documentación ao licitador seguinte, pola orde en que quedasen clasificadas as ofertas.

As normas autonómicas de desenvolvemento desta lei poderán fixar un prazo maior ao previsto neste número, sen que se exceda o de vinte días hábiles.

3. O órgano de contratación deberá adxudicar o contrato dentro dos cinco días hábiles seguintes á recepción da documentación. Nos procedementos negociados e de diálogo competitivo, a adxudicación concretará e fixará os termos definitivos do contrato.

Non se poderá declarar deserta unha licitación cando exista algunha oferta ou proposición que sexa admisible de acordo cos criterios que figuren no prego.

4. A adxudicación deberá ser motivada, notificaráselles aos candidatos ou licitadores e, simultaneamente, publicarase no perfil do contratante.

A notificación deberá conter, en todo caso, a información necesaria que lle permita ao licitador excluído ou candidato descartado interpor, conforme o artigo 310 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, recurso suficientemente fundado contra a decisión de adxudicación. En particular, expresará os seguintes extremos:

a) En relación cos candidatos descartados, a exposición resumida das razóns polas cales se desestimase a súa candidatura.

b) Con respecto dos licitadores excluídos do procedemento de adxudicación, tamén en forma resumida, as razóns polas que non se admitise a súa oferta.

c) En todo caso, o nome do adxudicatario, as características e vantaxes da proposición do adxudicatario determinantes de que fose seleccionada a oferta deste con preferencia ás que presentasen os restantes licitadores cuxas ofertas fosen admitidas.

Será de aplicación á motivación da adxudicación a excepción de confidencialidade contida no artigo 35.3 desta lei.

Se a adxudicación se refire a un dos contratos susceptibles de recurso especial en materia de contratación enumerados no artigo 59 desta lei, indícarase na notificación e no perfil do contratante o prazo en que se debe proceder á súa formalización conforme o artigo 37.

A notificación farase por calquera dos medios que permiten deixar constancia da súa recepción polo destinatario. En particular, poderase efectuar por correo electrónico ao enderezo que os licitadores ou candidatos designasen ao presentaren as súas proposicións, nos termos establecidos no artigo 28 da Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos. Non obstante, o prazo para considerar rexeitada a notificación, cos efectos previstos no artigo 59.4 da Lei 30/1992, do 26 de novembro, de réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, será de cinco días.

Artigo 34. *Ofertas anormalmente baixas ou desproporcionadas.*

Os órganos de contratación ou, de ser o caso, as entidades contratantes poderán considerar que algunha ou algunhas das proposicións son anormalmente baixas ou desproporcionadas con relación á prestación.

Para a determinación de que oferta ou ofertas son anormalmente baixas ou desproporcionadas, observarase o disposto no artigo 136 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

Artigo 35. *Publicidade da adxudicación e da formalización.*

1. A adxudicación dos contratos e acordos marco, calquera que sexa a súa contía, publicarase no perfil de contratante do órgano de contratación, unha vez formalizados.

2. Cando a contía do contrato sexa igual ou superior a 100.000 euros, o anuncio de adxudicación deberase publicar, ademais, no «Boletín Oficial del Estado» ou no respectivo diario ou boletín oficial da comunidade autónoma, e nel darase conta da adxudicación nun prazo non superior a corenta e oito días contados desde a data de formalización do contrato.

Cando se trate de contratos suxeitos a regulación harmonizada, o anuncio deberase enviar, no prazo sinalado no parágrafo anterior, ao «Diario Oficial de la Unión Europea» e publicarse no «Boletín Oficial del Estado».

3. O órgano de contratación poderá non publicar determinada información relativa á adxudicación do contrato, xustificándoo debidamente no expediente, sempre que a súa divulgación poida constituír un obstáculo para aplicar a lexislación, sexa contraria ao interese público, en particular aos intereses de defensa ou á seguridade interior, ou prexudique os intereses comerciais lexítimos de candidatos ou licitadores públicos ou privados, ou poida prexudicar a competencia leal entre eles.

Artigo 36. Renuncia á celebración do contrato e desistencia do procedemento de adxudicación pola Administración.

1. No caso de que o órgano de contratación renuncie a celebrar un contrato para o cal efectuase a correspondente convocatoria, ou decida reiniciar o procedemento para a súa adxudicación, notificarállelo aos candidatos ou licitadores, e informará tamén a Comisión Europea desta decisión cando o contrato fose anunciado no «Diario Oficial de la Unión Europea».

2. Os requisitos e efectos da renuncia e da desistencia rexeranse polo disposto no artigo 139 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

Artigo 37. Formalización do contrato.

1. Os contratos regulados nesta lei deberanse formalizar en documento administrativo que se axuste con exactitude ás condicións da licitación, e o dito documento constituirá título suficiente para acceder a calquera rexistro público. Non obstante, o contratista poderá solicitar que o contrato se eleve a escritura pública, correndo pola súa conta os correspondentes gastos. En ningún caso se poderán incluír no documento en que se formalice o contrato cláusulas que impliquen alteración dos termos da adxudicación.

2. No caso dos contratos menores definidos no artigo 24 desta lei, bastará coa factura expedida ao rematar o contrato.

3. Se o contrato é susceptible de recurso especial en materia de contratación conforme o artigo 59 desta lei, a formalización non se poderá efectuar antes de que transcorran quince días hábiles desde que se lles remita a notificación da adxudicación aos licitadores e candidatos.

Nos restantes casos, a formalización do contrato deberase efectuar non máis tarde dos quince días hábiles seguintes a aquel en que se lles remita a notificación da adxudicación aos licitadores e candidatos na forma prevista no artigo 33 desta lei.

4. Cando por causas imputables ao contratista non se formalizase o contrato dentro do prazo indicado, o órgano de contratación poderá acordar a incautación sobre a garantía definitiva do importe da garantía provisoria que, de ser o caso, exixise.

Se as causas da non formalización fosen imputables ao órgano de contratación, indemnizarase o contratista dos danos e perdas que a demora lle puidese ocasionar.

5. O órgano de contratación requirirá o adxudicatario para que formalice o contrato en prazo non superior a cinco días, contados desde o seguinte a aquel en que recibise o requirimento, unha vez transcorrido o prazo previsto no número 3 deste artigo sen que se interpuxese recurso que leve consigo a suspensión da formalización do contrato. De igual forma procederá cando o órgano competente para a resolución do recurso levantase a suspensión.

CAPÍTULO III

Os procedementos de adjudicación en particular e os acordos marco*Sección 1.ª Procedemento aberto*Artigo 38. *Réxime legal.*

Para a tramitación do procedemento aberto, os órganos de contratación axustaranse ao disposto nos artigos 141 a 145 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, podéndose incluír como condicións de execución obrigas relativas á seguridade da información e á seguridade da subministración, nos termos establecidos nesta lei.

*Sección 2.ª Procedemento restrinxido*Artigo 39. *Criterios de selección dos candidatos.*

1. No procedemento restrinxido só poderán presentar ofertas aqueles empresarios que, tras solicitude previa e atendendo á súa solvencia, sexan seleccionados polo órgano de contratación.

A selección do adjudicatario realizarase en dúas fases. Na primeira seleccionaranse aqueles candidatos aos cales se invitará a licitar e na segunda terá lugar a licitación e seleccionaranse o adjudicatario baseándose nun ou en varios criterios de adjudicación.

2. Con carácter previo ao anuncio da licitación, o órgano de contratación deberá ter establecido no prego de cláusulas administrativas particulares os criterios obxectivos de solvencia, de entre os sinalados nos artigos 14 e 15 desta lei, de acordo cos cales serán elixidos os candidatos que serán invitados a presentar proposicións.

3. O órgano de contratación sinalará o número mínimo de empresarios aos que invitará a participar no procedemento, que non poderá ser inferior a cinco. Se así o estima procedente, o órgano de contratación poderá igualmente fixar o número máximo de candidatos aos que se invitará a presentar oferta.

En calquera caso, o número de candidatos invitados debe ser suficiente para garantir unha competencia efectiva.

Artigo 40. *Prazo de presentación de solicitudes.*

1. O prazo mínimo para a presentación das solicitudes de participación no procedemento restrinxido referido a contratos suxeitos a regulación harmonizada será de trinta e sete días contados a partir da data de envío do anuncio de licitación ao «Diario Oficial de la Unión Europea».

2. Cando os anuncios se elaboren e envíen por medios electrónicos, o prazo de recepción das solicitudes de participación poderase reducir en sete días.

3. Non obstante, cando a urxencia faga impracticables os prazos mínimos previstos nos números 1 e 2 deste artigo, o órgano de contratación poderá fixar un prazo para a recepción das solicitudes de participación, que non poderá ser inferior a quince días a partir da data de envío do anuncio de licitación ou a dez días se o anuncio se envía por medios electrónicos.

4. As solicitudes de participación nos contratos non suxeitos a regulación harmonizada deberanse presentar no prazo fixado no anuncio da convocatoria, que non poderá ser inferior a quince días.

Artigo 41. *Selección de candidatos e invitación a presentar ofertas.*

1. O órgano de contratación seleccionará os candidatos mediante a comprobación de que cumpren os criterios indicados nos pregos ou no anuncio do contrato, e, unha vez efectuada a selección, invitará ao mesmo tempo e por escrito os candidatos seleccionados

para que presenten as súas ofertas. Esta invitación deberá conter, como mínimo, os seguintes datos:

- a) Unha referencia ao anuncio de licitación publicado.
- b) A data límite para a recepción de ofertas, o enderezo ao cal se deban enviar e a lingua ou linguas en que deban estar redactadas.
- c) A ponderación relativa dos criterios de adxudicación do contrato ou, de ser o caso, a orde decrecente de importancia dos criterios utilizados para definir a oferta economicamente máis vantaxosa.
- d) Lugar, día e hora de apertura das proposicións.

2. A invitación aos candidatos deberá incluír un exemplar dos pregos de cláusulas administrativas particulares e de prescricións técnicas e, de ser o caso, da documentación complementaria do contrato, ou ben a expresión do modo en que os candidatos poden acceder a eles cando se puxesen directamente á súa disposición por medios electrónicos.

3. Os órganos de contratación ou os servizos competentes deberán facilitar, antes dos seis días anteriores á data límite fixada para a recepción de ofertas, a información suplementaria sobre os pregos ou sobre a documentación complementaria que lles soliciten coa debida antelación os candidatos.

Cando sexa unha entidade distinta do órgano de contratación a que dispoña dos pregos de cláusulas administrativas particulares e de prescricións técnicas e restante documentación complementaria, a invitación para presentar oferta deberá indicar o enderezo do servizo ao que se pode solicitar a dita documentación e, de ser o caso, a data límite para realizar tal solicitude, así como o importe e as modalidades de pagamento da cantidade que haxa que aboar para obter a documentación. Os servizos competentes remitiranlles a dita documentación sen demora aos candidatos tras a recepción da súa solicitude.

Artigo 42. *Prazo para a presentación de ofertas.*

1. Cando os contratos que vaian ser adxudicados por procedemento restrinxido estean suxeitos a regulación harmonizada, o prazo mínimo de recepción das ofertas será de corenta días a partir da data de envío da invitación.

2. Cando o órgano de contratación publicase o anuncio de información previa incluíndo nel o contrato a que se refire o procedemento de adxudicación, o prazo mínimo para a recepción das ofertas poderase reducir a trinta e seis días, ou a vinte e dous, cando existan razóns xustificadas para iso, contados, tanto nun caso como noutro, a partir da data de envío da invitación para presentar a oferta.

3. O prazo anterior poderase reducir en cinco días cando o órgano de contratación proporcione acceso aos pregos e demais documentación do contrato por medios electrónicos, a partir da data de publicación do anuncio, especificando no texto o enderezo da internet en que a dita documentación se pode consultar.

Cando os anuncios se formulen por medios electrónicos na forma establecida, o prazo de recepción de ofertas poderase reducir en sete días. Esta redución será acumulable á prevista no parágrafo anterior.

4. Cando, por algún motivo, os pregos e a restante documentación ou a información complementaria, a pesar de se teren solicitado ao seu debido tempo, non se proporcionasen nos prazos fixados no artigo 41 desta lei ou cando as ofertas soamente se poidan realizar despois dunha visita sobre o terreo ou tras consulta previa «in situ» da documentación que se xunte ao prego de condicións, os prazos para a recepción de ofertas prorrogaranse de forma que todos os candidatos afectados poidan tomar coñecemento de toda a información necesaria para formular as ofertas.

5. Cando a urxencia faga impracticables os prazos mínimos previstos neste artigo, o órgano de contratación poderá fixar un prazo de recepción das ofertas que non poderá ser inferior a dez días a partir da data de envío da invitación a licitar.

*Sección 3.ª Procedemento negociado*Artigo 43. *Definición.*

1. No procedemento negociado, os órganos de contratación negociarán cos licitadores nos termos indicados nos pregos ou no anuncio de licitación co fin de fixar o contido definitivo das súas ofertas e determinar cal delas é a que resulta economicamente máis vantaxosa de acordo cos criterios de adxudicación establecidos nos pregos.

Para este fin, poderán ser obxecto de negociación os elementos da oferta indicados no prego de cláusulas administrativas particulares, e sobre a base dos termos en que quede fixado cada un deles tras a negociación aplicaranse os criterios de adxudicación para determinar a oferta economicamente máis vantaxosa.

2. No procedemento negociado con publicidade, o órgano de contratación poderá establecer no prego de cláusulas administrativas particulares que só poderán presentar proposicións aqueles empresarios que, pola súa solicitude e en atención á súa solvencia, sexan seleccionados previamente polo órgano de contratación.

Neste caso, o órgano de contratación deberá sinalar os criterios obxectivos de solvencia de acordo cos cales serán elixidos os candidatos que serán invitados a presentar proposicións.

3. O órgano de contratación sinalará o número mínimo de empresarios aos cales invitará a participar na negociación, que non poderá ser inferior a tres, sempre que as condicións do mercado o permitan. Se así o estima procedente, o órgano de contratación poderá igualmente fixar o número máximo de candidatos aos que se invitará a negociar.

4. Serán de aplicación ao procedemento negociado, nos casos en que se proceda á publicación de anuncios de licitación, as normas contidas nos artigos 39, números 1 e 2, 40, 41 e 42, números 2, 3 e 4 desta lei.

En calquera caso, o número de candidatos invitados debe ser suficiente para garantir unha competencia efectiva.

Artigo 44. *Casos en que non é necesario publicar convocatoria de licitación.*

1. Os órganos de contratación poderán adxudicar os seus contratos por procedemento negociado, sen publicación previa do anuncio de licitación, nos casos previstos nos números seguintes, xustificándoo nos pregos e no anuncio de adxudicación.

2. Respecto de calquera dos tipos de contratos regulados nesta lei, non será necesaria a publicación da convocatoria de licitación nos casos seguintes:

a) Cando, tras terse seguido un procedemento aberto, restrinxido, negociado con publicación previa dun anuncio de licitación ou de diálogo competitivo, non se presentase ningunha oferta, ou non houberse ningunha oferta ou candidatura adecuada ás exigencias legais ou dos pregos ou demais documentos contractuais complementarios, sempre que as condicións iniciais do contrato non se modifiquen substancialmente.

b) Cando as ofertas presentadas no procedemento aberto, restrinxido, negociado con publicación do anuncio de licitación ou de diálogo competitivo fosen irregulares ou resultasen inaceptables de conformidade con algunha disposición legal en vigor, sempre que, ademais de non se modificaren substancialmente as condicións iniciais do contrato, se inclúan no procedemento negociado todos os licitadores que participasen no procedemento de adxudicación anterior que cumpran os requisitos de aptitude para contratar e presentasen ofertas conformes cos requisitos formais do procedemento de adxudicación. En ningún caso se poderán admitir licitadores que non participasen na licitación precedente.

c) Cando a urxencia derivada de situacións de crise resulte incompatible cos prazos que requiren os procedementos aberto, restrinxido ou negociado con publicación dun anuncio de licitación, incluídos os prazos abreviados mencionados no artigo 42 desta lei.

d) Cando concorran razóns de urxencia imperiosa, consecuencia de feitos imprevisibles para o órgano de contratación, que non permitan observar os prazos

exixidos para os procedementos abertos, restrinxidos ou negociados con publicación dun anuncio de licitación, incluídos os prazos reducidos mencionados no artigo 42 desta lei. As circunstancias alegadas para xustificar a urxencia imperiosa non deberán en ningún caso ser imputables aos órganos de contratación.

e) Cando, por razóns técnicas ou por razóns relacionadas coa protección de dereitos de exclusividade, o contrato só se lle poida adxudicar a un empresario determinado.

f) Cando se trate de servizos de investigación e desenvolvemento distintos dos mencionados no artigo 7.1, alínea k).

g) Cando se trate de produtos fabricados unicamente con fins de investigación e desenvolvemento, a excepción da produción en serie destinada a determinar a viabilidade comercial do produto ou a recuperar os custos de investigación e desenvolvemento.

3. Respecto dos contratos de obras e de servizos, non será necesaria a publicación da convocatoria de licitación nos casos seguintes:

a) Con relación a aquelas obras ou servizos complementarios que non figuren no proxecto considerado inicialmente nin no contrato inicial e que, debido a unha circunstancia imprevista, pasen a ser necesarios para a execución da obra ou dos servizos descritos no contrato, sempre que a adxudicación recaia no adxudicatario do contrato principal e concorra algún dos dous supostos seguintes:

1.º) Que as obras ou servizos complementarios non se poidan separar, técnica ou economicamente, do contrato inicial, sen lle ocasionar grandes inconvenientes ao órgano de contratación.

2.º) Que as obras ou os servizos, aínda que se poidan separar da execución do contrato inicial, sexan estritamente necesarios para o seu perfeccionamento.

Non obstante, o importe acumulado dos contratos adxudicados para as obras ou servizos complementarios non poderá ser superior ao 50 por cento do importe do contrato inicial;

b) No caso de novas obras ou servizos que consistan na repetición de obras ou servizos similares encargados ao empresario titular dun contrato inicial adxudicado polos mesmos órganos de contratación, coa condición de que tales obras ou servizos se axusten a un proxecto de base e que o dito proxecto fose obxecto dun contrato inicial adxudicado seguindo un procedemento aberto, restrinxido, negociado con publicación dun anuncio de licitación ou de diálogo competitivo.

A posibilidade de facer uso deste procedemento deberase indicar nos pregos e no anuncio de convocatoria da licitación do primeiro contrato. Unicamente se poderá recorrer a este procedemento durante un período de cinco anos a partir da realización do contrato inicial, salvo que concorran circunstancias excepcionais que se determinarán tendo en conta a vida útil esperada dos artigos, instalacións ou sistemas entregados e as dificultades técnicas que poida ocasionar un cambio de provedor.

En todo caso, para determinar se os contratos adxudicados segundo esta alínea teñen a condición de suxeitos a regulación harmonizada, os órganos de contratación terán en conta o importe total previsto para a continuación das obras ou dos servizos.

4. Cando se trate de contratos relacionados coa prestación de servizos de transporte aéreo ou marítimo para as forzas armadas ou as forzas de seguridade dun Estado membro, despregadas ou que se teñan que despregar no exterior, sempre que o órgano de contratación deba concertar os servizos con empresas que garantan o mantemento dos termos das súas ofertas por períodos de tempo cuxa brevidade resulte incompatible cos prazos establecidos para os demais procedementos de adxudicación, incluídos os supostos en que se aplique a redución por razón da urxencia.

5. Respecto dos contratos de subministración, non será necesaria a publicación da convocatoria de licitación nos casos seguintes:

a) Entregas complementarias efectuadas polo provedor inicial que constitúan ben unha renovación parcial de subministracións ou instalacións de uso corrente, ben a ampliación das subministracións ou de instalacións existentes, cando un cambio de provedor obrigue o órgano de contratación a adquirir material con características técnicas diferentes, dando lugar a incompatibilidades ou a dificultades técnicas de uso e de mantemento desproporcionadas; a duración destes contratos, así como a dos contratos renovables, non poderá ser superior a cinco anos, salvo que concorran circunstancias excepcionais que se determinarán tendo en conta a vida útil esperada dos artigos, instalacións ou sistemas entregados e as dificultades técnicas que poida ocasionar un cambio de provedor;

b) Cando se trate de subministracións cotizadas e compradas nun mercado de materias primas;

c) Cando se trate da compra de subministracións en condicións especialmente vantaxosas, xa sexa a un provedor que cese definitivamente nas súas actividades comerciais, ou cos administradores dun concurso, ou a través dun acordo xudicial ou un procedemento da mesma natureza.

6. Os órganos de contratación non necesitarán, tampouco, publicar o anuncio mediante o cal convoquen a licitación cando se trate de adxudicar os contratos nos seguintes supostos:

a) Se se trata de contratos de obras, cando o seu valor estimado sexa inferior a 200.000 euros.

b) Tratándose de contratos de subministración ou de servizos, cando o seu valor estimado sexa inferior a 60.000 euros.

Artigo 45. *Prazo de presentación de solicitudes de participación.*

1. Nos procedementos negociados con publicación de anuncio de licitación, referidos a contratos suxeitos a regulación harmonizada, o prazo mínimo de recepción das solicitudes de participación será de trinta e sete días a partir da data de envío do anuncio de licitación.

Este prazo poderase reducir en sete días cando os anuncios se envíen por medios electrónicos.

2. Non obstante, cando a urxencia faga impracticables os prazos mínimos previstos neste artigo, o órgano de contratación poderá fixar un prazo para a recepción das solicitudes de participación que non poderá ser inferior a quince días a partir da data de envío do anuncio de licitación ou a dez días se o anuncio se envía por medios electrónicos.

3. As solicitudes de participación nos contratos non suxeitos a regulación harmonizada deberanse presentar no prazo fixado no anuncio da convocatoria, que non poderá ser inferior a dez días.

Artigo 46. *Ofertas no procedemento negociado sen publicación previa do anuncio de licitación.*

Cando, de conformidade co disposto no artigo 44 desta lei, non sexa precisa a publicación do anuncio de licitación, o órgano de contratación deberalles solicitar oferta polo menos a tres empresas, sempre que iso sexa posible.

Artigo 47. *Tramitación do procedemento.*

1. Durante a negociación, os órganos de contratación velarán por que todos os licitadores reciban igual trato. En particular, non facilitarán, de forma discriminatoria, información que lles poida dar vantaxes a determinados licitadores con respecto ao resto.

2. Os órganos de contratación ou os servizos competentes deberán facilitar, antes dos seis días anteriores á data límite fixada para a recepción de solicitudes, a información

suplementaria sobre os pregos ou sobre a documentación complementaria que lles soliciten coa debida antelación os candidatos.

Cando sexa unha entidade distinta do órgano de contratación a que dispoña dos pregos de cláusulas administrativas particulares e de prescricións técnicas e restante documentación complementaria, a invitación para presentar oferta deberá indicar o enderezo do servizo ao que se pode solicitar a dita documentación e, de ser o caso, a data límite para realizar tal solicitude, así como o importe e as modalidades de pagamento da cantidade que haxa que aboar para obter a documentación. Os servizos competentes remitiranlles a dita documentación sen demora aos candidatos tras a recepción da súa solicitude.

No caso dos procedementos negociados en que non sexa preciso o anuncio previo de licitación, a información a que se refiren os dous parágrafos anteriores deberáselles facilitar igualmente aos licitadores, incluíndoa na invitación para participar na licitación. Calquera información que sexa preciso entregarlles aos licitadores e que non se inclúe na invitación deberáselles entregar se a solicitan, sempre con antelación ao inicio da negociación.

3. Os órganos de contratación poderán establecer que o procedemento se desenvolva en fases sucesivas co fin de reducir o número de ofertas sobre as que negociar aplicando os criterios de adxudicación fixados no anuncio de licitación ou no prego de cláusulas administrativas particulares. No anuncio de licitación ou no prego de cláusulas administrativas particulares indicárase se se vai, ou non, facer uso desta facultade.

Sección 4.ª Diálogo competitivo

Artigo 48. Definición.

No procedemento de diálogo competitivo, os órganos de contratación levarán a cabo un diálogo cos candidatos que fosen seleccionados de conformidade coas disposicións do documento descritivo que deba rexer a licitación, cuxo obxectivo será determinar e definir os medios adecuados para satisfacer o mellor posible as súas necesidades.

No documento descritivo ou no anuncio da licitación poderanse prever primas ou compensacións para os participantes no diálogo.

Artigo 49. Supostos de aplicación.

1. O procedemento de diálogo competitivo poderá ser utilizado polos órganos de contratación para a adxudicación de contratos particularmente complexos respecto dos cales non sexa posible aplicar ningún dos outros procedementos regulados nesta lei.

2. Terán a consideración de contratos particularmente complexos aqueles en que o órgano de contratación non estea en condicións de definir, previamente á celebración do procedemento de adxudicación, os medios adecuados para satisfacer as súas necesidades ou avaliar as solucións técnicas, financeiras e xurídicas que poida ofrecer o mercado, ben porque se trate de proxectos que supoñan a integración ou a combinación de múltiples capacidades tecnolóxicas ou operativas, ben porque requiran financiamento complexo e estruturado, cuxo deseño financeiro e xurídico non sexa posible definir con antelación.

3. Os contratos de colaboración entre o sector público e o sector privado adxudicaranse por este procedemento.

Artigo 50. Solicitudes de participación.

1. Os órganos de contratación publicarán un anuncio de licitación no cal darán a coñecer as súas necesidades e requisitos, que definirán no dito anuncio ou nun documento descritivo.

2. Serán de aplicación neste procedemento as normas contidas nos artigos 39 a 42 desta lei, ambos inclusive. Non obstante, en caso de que se decida limitar o número de empresas ás cales se invitará a tomar parte no diálogo, este non poderá ser inferior a tres.

3. As invitacións a tomar parte no diálogo conterán unha referencia ao anuncio de licitación publicado e indicarán a data e o lugar de inicio da fase de consulta, a lingua ou linguas utilizables, se se admite algunha outra ademais do castelán, os documentos relativos ás condicións de aptitude que, de ser o caso, se deban achegar e a ponderación relativa dos criterios de adxudicación do contrato ou, de ser o caso, a orde decrecente de importancia dos ditos criterios, de non figuraren no anuncio de licitación.

4. A invitación aos candidatos deberá incluír, ademais, un exemplar do documento descritivo e documentación complementaria do contrato, ou ben a expresión do modo en que os candidatos poden acceder a eles cando se puxesen directamente á súa disposición por medios electrónicos.

5. Os órganos de contratación ou os servizos competentes deberán facilitar, antes dos seis días anteriores á data límite fixada para o inicio do diálogo ou para a recepción de ofertas, a información suplementaria sobre o documento descritivo e demais documentación complementaria que lles soliciten coa debida antelación os candidatos.

Cando sexa unha entidade distinta do órgano de contratación a que dispoña do documento descritivo e restante documentación complementaria, a invitación deberá indicar o enderezo do servizo ao que se pode solicitar a dita documentación e, de ser o caso, a data límite para realizar tal solicitude, así como o importe e as modalidades de pagamento da cantidade que haxa que aboar para obter a documentación. Os servizos competentes remitiranlle a dita documentación sen demora ás empresas tras a recepción da súa solicitude.

Artigo 51. *Diálogo cos licitadores.*

1. Os órganos de contratación desenvolverán cos licitadores seleccionados un diálogo que poderá abarcar todos os aspectos do contrato, ata que estea en condicións de determinar, despois de as comparar se é preciso, as solucións que poidan responder ás súas necesidades.

Durante o diálogo, o órgano de contratación daralles un trato igual a todos os licitadores. En particular, non facilitarán, de forma discriminatoria, información que poida dar vantaxes a determinados licitadores con respecto ao resto. Así mesmo, non lles poderán revelar aos demais participantes as solucións propostas por un participante ou outros datos respecto dos cales este lles comunicase o seu carácter de confidenciais, sen o seu acordo previo.

2. Os órganos de contratación poderán establecer que o procedemento se desenvolva en fases sucesivas co fin de reducir o número de solucións que se teñen que examinar durante a fase de diálogo, aplicando os criterios de adxudicación fixados no anuncio de licitación ou no documento descritivo. Indicarase no anuncio de licitación ou no documento descritivo se se vai facer uso desta facultade.

Artigo 52. *Presentación de ofertas e adxudicación do contrato.*

1. Tras declarar cerrado o diálogo, o órgano de contratación informará disto todos os participantes, e invitaraos a que presenten a súa oferta final, baseada na solución ou solucións presentadas e seleccionadas na fase de diálogo e que deberá incluír todos os elementos requiridos e necesarios para a realización do proxecto.

Para a presentación das ofertas, o órgano de contratación fixará un prazo razoable en atención á complexidade destas.

Unha vez presentadas as ofertas, o órgano de contratación poderá solicitar dos licitadores aclaracións, precisións, melloras ou información complementaria que non poderán modificar aqueles elementos da oferta ou da licitación cuxa alteración, pola súa

condición de fundamentais, podería falsear a competencia ou producir un efecto discriminatorio.

2. O contrato adjudicaráselle á oferta economicamente máis vantaxosa, de conformidade coa avaliación das ofertas recibidas en función dos criterios de adjudicación establecidos no documento descritivo.

Por petición do órgano de contratación, o licitador cuxa oferta se considere economicamente máis vantaxosa poderase ver obrigado a aclarar aspectos da súa oferta ou a confirmar os compromisos que nela figuran, sempre que a dita aclaración non modifique elementos substanciais da oferta ou da licitación nin falsee a competencia ou teña un efecto discriminatorio.

Sección 5.ª Acordos marco

Artigo 53. Definición.

1. Os acordos marco poderanse celebrar entre un ou varios órganos de contratación, dunha parte, e unha ou varias empresas, doutra, e terán por obxecto establecer as condicións que deban rexer os contratos que se vaian adjudicar durante un período determinado, en particular as relativas aos prezos e, de ser o caso, ás cantidades previstas.

2. Os órganos de contratación adjudicarán os acordos marco utilizando os procedementos previstos nesta lei.

Os procedementos de adjudicación que teñan por obxecto a licitación de acordos marco serán obxecto de publicación nos termos que establece o artigo 26 desta lei.

Os termos establecidos no acordo marco serán obrigatorios e, en consecuencia, na adjudicación dos contratos baseados nel non se poderán introducir modificacións substanciais dos ditos termos.

3. Cando se celebre un acordo marco con varias empresas, o número destas deberá ser de tres polo menos, sempre que haxa un número suficiente de empresas que respondan aos criterios de selección ou de ofertas admisibles que respondan aos criterios de adjudicación.

4. A duración dun acordo marco non poderá superar os sete anos, agás que concorran circunstancias excepcionais que se determinarán tendo en conta a vida útil esperada dos artigos, instalacións ou sistemas que se van entregar e as dificultades técnicas que poida ocasionar un cambio de provedor. Tales circunstancias deberanse xustificar adecuadamente no anuncio de licitación.

Os poderes adjudicadores e os órganos de contratación non poderán recorrer aos acordos marco de maneira abusiva ou de forma que a competencia se vexa obstaculizada, restrinxida ou falseada.

Artigo 54. Adjudicación dos contratos baseados nun acordo marco.

1. Cando o acordo marco se celebre cun único empresario, os contratos baseados neste acordo marco adjudicaranse dentro dos límites que impoñan os termos establecidos nel.

Na adjudicación destes contratos, os órganos de contratación poderán consultar por escrito a empresa que sexa parte do acordo marco, pedíndolle, se fose necesario, que complete a súa oferta.

2. Cando o acordo marco se celebre con varias empresas, a adjudicación de contratos baseados nel poderase realizar mediante a aplicación dos termos establecidos nel, sen necesidade de convocar nova licitación, se todos os termos do contrato están establecidos no acordo marco.

3. Cando o acordo marco se celebre con varias empresas, pero non todos os termos do contrato estean establecidos nel, deberanse convocar as partes a unha nova licitación, na cal se tomarán como base os mesmos termos, formulándoos de maneira

máis precisa se for necesario, e, se procede, outros aos cales se refiran as especificacións do acordo marco, de acordo co procedemento seguinte:

a) Por cada contrato que haxa que adxudicar, consultarase por escrito todas as empresas capaces de realizar o obxecto do contrato; non obstante, cando os contratos que se vaian adxudicar non estean suxeitos, por razón do seu obxecto e contía, a procedemento harmonizado, o órgano de contratación poderá decidir, xustificándoo debidamente no expediente, non estender esta consulta á totalidade dos empresarios que sexan parte do acordo marco, sempre que, como mínimo, solicite ofertas a tres deles.

b) O órgano de contratación dará un prazo suficiente para presentar as ofertas relativas a cada contrato específico tendo en conta factores tales como a complexidade do obxecto do contrato e o tempo necesario para a transmisión da oferta.

c) As ofertas presentaranse por escrito e o seu contido deberá seguir sendo confidencial ata que expire o prazo previsto para responder á convocatoria.

d) O órgano de contratación adxudicarlle cada contrato ao licitador que presentase a mellor oferta, baseándose nos criterios de adxudicación detallados no prego de condicións do acordo marco.

e) O órgano de contratación poderá realizar unha poxa electrónica para a adxudicación cando o considere adecuado, suxeitándose na tramitación desta ao disposto no artigo 31 desta lei.

4. Nos procedementos de adxudicación a que se refiren os números anteriores poderase efectuar a formalización do contrato sen necesidade de observar o prazo de espera previsto no artigo 37.3 desta lei.

5. En todo caso, os órganos de contratación que adxudiquen contratos baseados en acordos marco en calquera dos supostos regulados nos números anteriores quedarán exentos da obriga de publicar anuncio cos resultados da adxudicación de cada un deles.

TÍTULO IV

Revisión de actos nos procedementos de adxudicación

CAPÍTULO I

Declaración de nulidade

Artigo 55. *Nulidade e anulabilidade dos contratos.*

Sen prexuízo do disposto nos artigos 56, 57 e 58 seguintes, a nulidade e anulabilidade dos contratos regulados nesta lei rexerase polo disposto nos artigos 31 a 36 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

Artigo 56. *Supostos especiais de nulidade contractual.*

1. Os contratos regulados por esta lei e que estean suxeitos a regulación harmonizada serán nulos nos seguintes casos:

a) Cando o contrato se adxudicase sen cumprir previamente co requisito de publicación do anuncio de licitación no «Diario Oficial de la Unión Europea», naqueles casos en que sexa preceptivo de conformidade co artigo 26, cando se trate de contratos suxeitos a regulación harmonizada do artigo 5 desta lei.

b) Cando non se respectase o prazo de quince días hábiles previsto no artigo 37 desta lei para a formalización do contrato, sempre que concorran os requisitos seguintes:

1.º) Que por esta causa o licitador se vise privado da posibilidade de interpor o recurso regulado nos artigos 310 e seguintes da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, e

2.º) Que, ademais, concorra outra infracción dos preceptos que regulan o procedemento de adxudicación dos contratos que lle impedisese obter esta.

c) Cando, a pesar de se ter interposto o recurso especial en materia de contratación a que se refire o capítulo II deste título, se leve a efecto a formalización do contrato sen ter en conta a suspensión automática do acto de adxudicación nos casos en que fose procedente, e sen esperar a que o órgano independente ditase resolución sobre o mantemento ou non da suspensión do acto contra o que se recorreu.

d) Tratándose dun contrato baseado nun acordo marco asinado con varios empresarios que polo seu valor estimado deba ser considerado suxeito a regulación harmonizada, se se incumprisen as normas sobre adxudicación establecidas no artigo 54 desta lei.

2. Malia o disposto no número anterior, non procederá a declaración de nulidade a que se refire este artigo no suposto da alínea a) do número 1 se concorren conxuntamente as tres circunstancias seguintes:

a) Que, de conformidade co criterio do órgano de contratación, o contrato estea incluído nalgún dos supostos de exención de publicación do anuncio de licitación no «Diario Oficial de la Unión Europea» previstos nesta lei.

b) Que o órgano de contratación publique no «Diario Oficial de la Unión Europea» un anuncio de transparencia previa voluntaria en que se manifeste a súa intención de celebrar o contrato e que conteña os seguintes datos:

- 1.º identificación do órgano de contratación,
- 2.º descrición da finalidade do contrato,
- 3.º xustificación da decisión de adxudicar o contrato sen o requisito de publicación do artigo 26 desta lei,
- 4.º identificación do adxudicatario do contrato,
- 5.º calquera outra información que o órgano de contratación considere relevante.

c) Que o contrato non se perfeccionase ata transcorridos dez días hábiles contados desde o seguinte ao de publicación do anuncio.

3. Non procederá a declaración de nulidade a que se refire este artigo no suposto da alínea d) do número 1 se concorren conxuntamente as dúas condicións seguintes:

a) Que o órgano de contratación lles notificase a todos os licitadores afectados a adxudicación do contrato e, se o solicitan, os motivos do rexeitamento da súa candidatura ou da súa proposición e das características da proposición do adxudicatario que foron determinantes da adxudicación ao seu favor, sen prexuízo do disposto no artigo 21 desta lei en canto aos datos cuxa comunicación non fose procedente.

b) Que o contrato non se perfeccionase ata transcorridos quince días hábiles desde o seguinte ao da remisión da notificación aos licitadores afectados.

Artigo 57. Consecuencias xurídicas da declaración de nulidade nos supostos do artigo anterior.

1. A declaración de nulidade polas causas previstas no artigo 56 desta lei producirán os efectos establecidos no artigo 35.1 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

2. Con carácter excepcional, poderase acordar o mantemento dos efectos do contrato, en lugar da declaración de nulidade, cando se acrediten razóns imperiosas de interese xeral que afecten de modo esencial intereses da defensa ou da seguridade que o exixan.

Só se considerará que os intereses económicos constitúen as razóns imperiosas mencionadas no primeiro parágrafo deste número nos casos excepcionais en que a declaración de nulidade do contrato dea lugar a consecuencias desproporcionadas.

Así mesmo, non se considerará que constitúen razóns imperiosas de interese xeral os intereses económicos directamente vinculados ao contrato en cuestión, tales como os custos derivados do atraso na execución do contrato, da convocatoria dun novo procedemento de contratación, do cambio do empresario que deberá executar o contrato ou das obrigas xurídicas derivadas da nulidade.

En calquera caso, un contrato poderá non ser declarado nulo cando as consecuencias da ineficacia do contrato puxeren seriamente en perigo a existencia mesma dun programa de defensa ou de seguridade máis amplo que sexa esencial para os intereses da seguridade do Estado.

A resolución pola que se acorde o mantemento dos efectos do contrato deberá ser obxecto de publicación no perfil de contratante do órgano de contratación.

3. No caso previsto no número anterior, a declaración de nulidade deberase substituír por algunha das sancións alternativas seguintes:

a) A imposición de multas ao poder adxudicador por un importe que non poderá ser inferior ao 5 por cento nin superar o 20 por cento do prezo de adxudicación do contrato. Cando se trate de poderes cuxa contratación se efectúe a través de diferentes órganos de contratación, a sanción alternativa recaerá sobre o orzamento do departamento, consellaría ou órgano correspondente que adxudicase o contrato.

Para determinar a contía na imposición das multas, o órgano competente tomará en consideración a reiteración, a porcentaxe do contrato que fose executado ou o dano causado aos intereses públicos ou, de ser o caso, ao licitador, de tal forma que aquelas sexan eficaces, proporcionadas e disuasorias.

b) A redución proporcionada da duración do contrato. Neste caso, o órgano de contratación tomará en consideración a reiteración, a porcentaxe do contrato que fose executado ou o dano causado aos intereses públicos ou, de ser o caso, ao licitador.

Así mesmo, determinará a indemnización que lle corresponda ao contratista polo lucro cesante derivado da redución temporal do contrato, sempre que a infracción que motive a sanción alternativa non lle sexa imputable.

4. O disposto en todos os números anteriores entenderase sen prexuízo das sancións de carácter disciplinario que lle corresponda impor ao funcionario responsable das infraccións legais correspondentes.

Artigo 58. *Interposición da cuestión de nulidade.*

1. A cuestión de nulidade, nos casos a que se refire o artigo 56.1 desta lei, deberase formular ante o órgano previsto no artigo 311 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, que será competente para tramitar o procedemento e resolvela.

2. Poderá promover a cuestión de nulidade, en tales casos, toda persoa física ou xurídica cuxos dereitos ou intereses lexítimos se visen prexudicados ou poidan resultar afectados polos supostos de nulidade do artigo 56. O órgano competente, non obstante, poderá inadmitila se o interesado interpuxo o recurso especial regulado nos artigos 59 e 60 desta lei sobre o mesmo acto e o órgano de contratación respectou a suspensión do acto impugnado e a resolución ditada.

3. O prazo para a interposición da cuestión de nulidade será de trinta días hábiles, contados:

a) desde a publicación da adxudicación do contrato na forma prevista no artigo 35 desta lei, incluíndo as razóns xustificativas da non publicación da licitación no «Diario Oficial de la Unión Europea»,

b) ou desde a notificación aos licitadores afectados dos motivos do rexeitamento da súa candidatura ou da súa proposición e das características da proposición do adxudicatario que foron determinantes da adxudicación ao seu favor, sen prexuízo do disposto no artigo 35.3 desta lei en canto aos datos cuxa comunicación non fose procedente.

4. Fóra dos casos previstos no número anterior, a cuestión de nulidade deberase interpor antes de que transcorran seis meses contados desde a formalización do contrato.

5. A cuestión de nulidade tramitarase de conformidade co disposto nos artigos 314 e seguintes da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, coas seguintes particularidades:

a) Non será de aplicación o disposto no artigo 314.1 da citada lei en canto á existencia de anunciar a interposición do recurso.

b) A interposición da cuestión de nulidade non producirá efectos suspensivos de ningunha clase por si soa.

c) O prazo establecido no artigo 313.2, parágrafo segundo, e no 316.3 para que o órgano de contratación formule alegacións en relación coa solicitude de medidas cautelares elevarase a sete días hábiles.

d) O prazo establecido no artigo 316.2 para a remisión do expediente polo órgano de contratación, acompañado do correspondente informe, elevarase a sete días hábiles.

e) Na resolución da cuestión de nulidade, o órgano competente para ditala deberá resolver tamén sobre a procedencia de aplicar as sancións alternativas se o órgano de contratación o solicitase no informe que debe acompañar a remisión do expediente administrativo.

f) Cando o órgano de contratación non o solicitase na forma establecida na alínea anterior, poderao facer no trámite de execución da resolución. En tal caso, o órgano competente, con audiencia previa por un prazo de cinco días ás partes que compareceron no procedemento, resolverá sobre a procedencia ou non de aplicar a sanción alternativa solicitada dentro dos cinco días seguintes ao transcurso do prazo anterior. Contra esta resolución caberá interpor recurso nos mesmos termos previstos para as resolucións ditadas que resolvan sobre o fondo.

CAPÍTULO II

Recurso especial en materia de contratación

Artigo 59. *Recurso especial en materia de contratación.*

1. Serán susceptibles de recurso, nos termos establecidos nos artigos 310 a 319 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, os actos e trámites enumerados nesta última lei, de acordo co número catro deste mesmo artigo, cando se refiran aos contratos regulados nesta lei, sempre que, conforme o seu artigo 5, estean suxeitos a regulación harmonizada.

2. A competencia para coñecer e resolver o recurso a que se refire o número anterior corresponderalle, respecto dos órganos e entidades a que fai referencia o artigo 3 desta lei, integradas ou dependentes da Administración xeral do Estado, ao Tribunal Administrativo Central de Recursos Contractuais regulado no artigo 311.1 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

Para a tramitación e resolución dos recursos que fagan referencia a información clasificada, os departamentos ministeriais implicados autorizarán os membros do tribunal para manexaren información clasificada co obxecto de que poidan examinar os recursos que implique o uso de tal información.

Así mesmo, regulamentariamente estableceranse medidas de seguridade específicas relacionadas co rexistro de recursos, a recepción de documentos e o arquivo e custodia de documentación.

3. Cando se trate de contratos celebrados no ámbito da seguridade pública por comunidades autónomas que teñan competencias nesta materia, será competente para coñecer e resolver o recurso a que se refire o número 1 deste artigo o órgano que corresponda de acordo co disposto no artigo 311 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

4. Poderán ser obxecto de recurso os actos e trámites enumerados no artigo 310.2 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

Artigo 60. *Confidencialidade.*

1. O Tribunal Administrativo Central de Recursos Contractuais garantirá un nivel adecuado de confidencialidade da información, clasificada ou non, contida na documentación transmitida polas partes e actuará, en todo caso, de conformidade cos intereses da seguridade ou da defensa en todas as fases do procedemento.

Cando se trate de procedementos de adxudicación de contratos que afecten a seguridade, tramitados polas comunidades autónomas, os órganos competentes en cada caso para coñecer dos recursos deberán gardar o mesmo nivel de confidencialidade indicado no parágrafo anterior.

2. Corresponderalle ao dito órgano resolver acerca de como garantir a confidencialidade e o segredo da información que conste no expediente de contratación, sen que por iso resulten prexudicados os dereitos dos demais interesados á protección xurídica efectiva e ao dereito de defensa no procedemento.

TÍTULO V

Subcontratación

CAPÍTULO I

Supostos en que se admite a subcontratación

Artigo 61. *Principio xeral.*

1. O contratista poderá concertar con terceiros a realización parcial da prestación, salvo que o contrato ou os pregos dispoñan o contrario ou que, pola súa natureza e condicións, se deduza que aquela deba ser executada directamente polo adxudicatario.

Sempre que o prego de cláusulas administrativas autorice a subcontratación, e así conste no anuncio, o órgano de contratación poderá exixir motivadamente que os subcontratos que se vaian adxudicar o sexan observando o procedemento previsto nos artigos 63 e 64 desta lei.

Igualmente, o órgano de contratación poderá exixir no prego de cláusulas administrativas particulares que os licitadores especifiquen na súa oferta a porcentaxe e a parte ou partes do contrato que teñen intención de subcontratar, os subcontratistas cos que teñan previsto facelo e o obxecto do subcontrato que realizarán con cada un deles, así como que notifiquen os cambios que se produzan en relación cos subcontratistas durante a execución do contrato.

2. Sen prexuízo do disposto no número anterior, o órgano de contratación poderá establecer no prego de cláusulas administrativas particulares condicións de execución consistentes na obriga do adxudicatario de subcontratar unha parte da prestación, expresando, para tal fin, a porcentaxe mínima do prezo de adxudicación do contrato e, de ser o caso, a máxima que deberá subcontratar, sen que en ningún caso poida exixir a subcontratación dunha porcentaxe superior ao 30 por cento.

Para establecer a porcentaxe mínima que se subcontratará, o órgano de contratación terá en conta o obxecto e mais o prezo do contrato, así como as características do sector industrial correspondente, atendendo, para iso, ao nivel de competencia empresarial existente neste e á capacidade técnica das industrias que operen no sector.

Os licitadores poderán subcontratar unha parte da prestación superior á porcentaxe establecida polo órgano de contratación, sempre que o prego de cláusulas administrativas particulares o autorice expresamente.

A adxudicación dos subcontratos por parte do adxudicatario deberase facer de conformidade co disposto nos artigos 63 e 64.

Artigo 62. *Rexeitamento de subcontratistas.*

1. No prego de cláusulas administrativas particulares poderáselle atribuír ao órgano de contratación a facultade de rexeitar os subcontratistas seleccionados polo licitador na etapa do procedemento de adxudicación do contrato principal ou polo adxudicatario durante a execución do contrato.

2. En todo caso, cando o prego prevexa a posibilidade de rexeitar algún ou algúns dos subcontratistas seleccionados nos termos referidos no número anterior, tal rexeitamento deberase basear necesariamente no incumprimento polo subcontratista das condicións de aptitude ou de solvencia establecidas para a selección dos licitadores para o contrato principal.

3. O acordo polo cal se rexeite un subcontratista deberáselle notificar por escrito ao licitador ou ao adxudicatario, de ser o caso, cunha xustificación indicativa dos motivos polos cales considera que o ou os subcontratistas non cumpren os criterios de selección indicados.

CAPÍTULO II

Normas de procedemento para a subcontratación

Artigo 63. *Normas para a adxudicación dos subcontratos.*

Sempre que o prego de cláusulas o exixa de conformidade co establecido no número 1 do artigo 61 desta lei ou a súa exhibibilidade resulte do disposto no último parágrafo do número 2 deste, o adxudicatario deberá adxudicar os subcontratos de conformidade co disposto nas seguintes normas:

a) Na adxudicación dos subcontratos deberá observar os principios de transparencia, non discriminación e igualdade de trato a todos os que aspiren á súa adxudicación.

b) Se o valor estimado do subcontrato, calculado de conformidade coas normas do artigo 6 desta lei, é igual ou superior aos limiares establecidos no artigo 5 para os contratos de regulación harmonizada, o adxudicatario deberá publicar un anuncio nos termos e cos requisitos previstos no artigo 26.

Non será exixible a publicación do anuncio cando o subcontrato se atope nalgún dos casos previstos no artigo 44 desta lei para o procedemento negociado sen publicidade.

O adxudicatario poderá facer mención, no anuncio que se publique, de canta información, non exixida, considere necesaria, ou ben publicar anuncios relativos a contratos para os que non sexa exixible a publicación, pero, en ambos os casos, deberá contar coa correspondente autorización do órgano de contratación.

c) Cando no prego de cláusulas administrativas particulares non se prevexa o contrario, os adxudicatarios poderán asinar acordos marco observando as normas deste artigo e do seguinte, segundo os cales adxudicar ulteriormente os subcontratos.

Os acordos marco así celebrados non poderán ter unha duración superior aos sete anos, salvo que concorran circunstancias excepcionais que se determinarán tendo en conta a vida útil esperada dos artigos, instalacións ou sistemas entregados e as dificultades técnicas que poida ocasionar un cambio de provedor.

Non se poderá recorrer aos acordos marco dunha forma abusiva ou de maneira que a competencia se vexa obstaculizada, restrinxida ou falseada.

A adxudicación dos subcontratos baseados no acordo marco deberase facer a favor dalgún dos empresarios que fose orixinariamente parte no acordo marco, de conformidade cos límites e termos deste.

Só se admitirán as ofertas que ofrezan condicións acordadas coas establecidas no acordo marco.

d) Para adxudicar os subcontratos cuxo valor estimado calculado de conformidade coas normas do artigo 6 desta lei sexa inferior aos limiares establecidos no artigo 5, os

adxudicatarios deberán aplicar os principios do Tratado de Funcionamento da Unión Europea relacionados coa transparencia e a libre competencia.

e) As normas previstas neste artigo serán de aplicación tamén a aqueles casos en que a selección do subcontratista a faga algún licitador con anterioridade á adxudicación do contrato.

Artigo 64. *Selección de subcontratistas.*

Nos anuncios de subcontratación, os adxudicatarios deberán indicar os criterios de selección establecidos polo órgano de contratación para a selección dos licitadores para o contrato principal, e calquera outro criterio que propoñan aplicar para seleccionar os subcontratistas.

Estes últimos criterios deberán ser autorizados polo órgano de contratación se o prego de cláusulas administrativas particulares non dispuxese outra cousa, e deberán ser obxectivos, non discriminatorios e acordes cos criterios aplicados polo órgano de contratación para a selección dos licitadores para o contrato principal. A capacidade exixida deberá estar directamente relacionada co obxecto do subcontrato, e os niveis de competencia exixidos deberán gardar proporción con el.

Se ningún dos subcontratistas que participaron na licitación, ou ningunha das ofertas presentadas, satisfán os criterios indicados no anuncio de subcontratación, de tal forma que, de as admitir, o adxudicatario non poida cumprir os requisitos establecidos no contrato principal, este poderá declarar deserta a licitación, xustificando adecuadamente tales circunstancias.

CAPÍTULO III

Obrigas derivadas da subcontratación

Artigo 65. *Responsabilidades derivadas da subcontratación.*

Os subcontratistas quedarán obrigados só ante o contratista principal, que asumirá, polo tanto, a total responsabilidade da execución do contrato fronte á Administración, axustándose estritamente aos pregos de cláusulas administrativas particulares e aos termos do contrato.

O coñecemento que teña a Administración dos subcontratos celebrados polo adxudicatario ou o exercicio de calquera das facultades a que se refiren os dous artigos anteriores non alterarán a responsabilidade exclusiva do contratista principal fronte a ela.

Artigo 66. *Pagamentos a subcontratistas e subministradores.*

1. O contratista débese obrigar a lles aboar aos subcontratistas ou subministradores o prezo pactado nos prazos e condicións que se indican a continuación.

2. Os prazos fixados non poderán ser máis desfavorables que os previstos no artigo 200 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, para as relacións entre a Administración e o contratista, e computaranse desde a data de aprobación polo contratista principal da factura emitida polo subcontratista ou o subministrador, con indicación da súa data e do período a que corresponda.

3. A aprobación ou conformidade deberase outorgar nun prazo máximo de trinta días desde a presentación da factura. Dentro do mesmo prazo, deberanse formular, de ser o caso, os motivos de desconformidade a esta.

4. O contratista deberá aboar as facturas no prazo fixado de conformidade co previsto no número 2 deste artigo.

En caso de demora no pagamento, o subcontratista ou o subministrador terá dereito ao cobramento dos xuros de demora e á indemnización polos custos de cobramento nos termos previstos na Lei 3/2004, do 29 de decembro, pola que se establecen medidas de loita contra a morosidade nas operacións comerciais.

5. O contratista poderá pactar cos subministradores e subcontratistas prazos de pagamento superiores aos establecidos neste artigo, sempre que o dito pacto non constitúa unha cláusula abusiva de acordo cos criterios establecidos no artigo 9 da Lei 3/2004, do 29 de decembro, e que o pagamento se instrumente mediante un documento negociable que leve consigo a acción cambiaria, cuxos gastos de desconto ou negociación corran na súa integridade por conta do contratista. Adicionalmente, o subministrador ou subcontratista poderá exixir que o pagamento se garanta mediante aval.

TÍTULO VI

Remisión de información para efectos estadísticos e de fiscalización

Artigo 67. *Datos estadísticos.*

1. Dentro dos tres meses seguintes á formalización do contrato, o órgano de contratación remitiralle á Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado a información sobre os contratos de subministración, de servizos e de obras adxudicados polos órganos de contratación de conformidade con esta lei. Así mesmo, informarase á mencionada xunta dos casos de modificación, prórroga ou variación do prazo, as variacións de prezo e o importe final dos contratos, a nulidade e a extinción normal ou anormal destes.

As comunidades autónomas que contén con rexistros de contratos poderán dar cumprimento a estas previsións a través da comunicación entre rexistros.

2. Cando os programas de cooperación a que se refire o artigo 7.1.k) desta lei se establezan só entre Estados membros da Unión Europea, os órganos de contratación porán en coñecemento do órgano competente para enviar a dita información á Comisión Europea a parte de gastos de investigación e desenvolvemento en relación co custo global do programa cooperativo, o acordo de repartición de gastos, así como a parte prevista de compras polo Estado membro, se as houbese.

Artigo 68. *Obrigas estadísticas respecto dos órganos da Unión Europea.*

1. Os órganos de contratación que adxudiquen contratos de acordo coas disposicións desta lei deberanlle remitir á Comisión Europea antes do mes de novembro de cada ano un informe en que se especifiquen os seguintes datos:

a) O número e o valor dos contratos adxudicados, así como o país a que pertencen os adxudicatarios, indicando, por separado, os contratos de obras, de subministracións e de servizos.

b) Os datos recollidos na alínea a) anterior desagregaranse de acordo co procedemento empregado e especificarán, para cada un deses procedementos, as obras, as subministracións e os servizos clasificados por grupo da nomenclatura CPV.

c) Cando os contratos se adxudicasen por procedemento negociado sen publicación de anuncio de licitación, os datos recollidos na alínea a) anterior deberanse desagregar, ademais, en función das circunstancias que, de conformidade co previsto no artigo 44 desta lei, servisen de base para a aplicación do procedemento.

2. Con independencia do informe previsto no número anterior, os órganos de contratación elaborarán un informe escrito, que se lle comunicará á Comisión Europea cando esta o solicite, no cal se incluírá, como mínimo, a seguinte información:

a) Nome e enderezo do órgano de contratación, obxecto e importe do contrato ou do acordo marco;

b) procedemento de adxudicación elixido;

c) en caso de diálogo competitivo, as circunstancias que xustifiquen a utilización dese procedemento;

d) en caso de procedemento negociado sen publicación previa dun anuncio de licitación, as circunstancias previstas no artigo 44 que xustifiquen o recurso ao dito procedemento; de ser o caso, xustificación por superar o prazo fixado no artigo 44, número 3, alínea b), parágrafo segundo e no artigo 44, número 5, alínea a), e por superar o límite do 50 por cento establecido no artigo 44, número 3, alínea a), parágrafo segundo;

e) de ser o caso, os motivos que xustifiquen unha vixencia do acordo marco superior a sete anos;

f) nomes dos candidatos seleccionados e motivos que xustifiquen a súa selección;

g) nomes dos candidatos excluídos e motivos que xustifiquen a súa exclusión;

h) motivos polos que se rexeitasen ofertas;

i) nome do adxudicatario e motivos polos que se elixise a súa oferta, así como, de se coñecer, a parte do contrato ou do acordo marco que o adxudicatario teña previsto ou deba subcontratar con terceiros;

j) de ser o caso, os motivos polos que o órgano de contratación renunciase a adxudicar un contrato ou un acordo marco.

3. Para efectos do establecido neste artigo, os órganos de contratación tomarán as medidas adecuadas para documentar o desenvolvemento dos procedementos de adxudicación realizados por medios electrónicos.

Disposición adicional primeira. *Definición de termos para os efectos desta lei.*

Para os efectos previstos nesta lei, terán a consideración de:

1.º) Actividades de intelixencia: as actividades encamiñadas a lle proporcionaren ao Goberno a información e intelixencia necesarias para previr e evitar calquera risco ou ameaza que afecte a independencia e integridade de España, os intereses nacionais e a estabilidade do Estado de dereito e as súas institucións.

2.º) Actividades de conRAINTELIXENCIA: as actividades destinadas a previr, detectar e posibilitar a neutralización daquelas actividades de servizos estranxeiros, grupos ou persoas que poñan en risco, ameacen ou atenten contra o ordenamento constitucional, os dereitos e liberdades dos cidadáns españois, a soberanía, integridade e seguridade do Estado, a estabilidade das súas institucións, os intereses nacionais e o benestar da poboación.

3.º) Ciclo de vida: todas as posibles etapas sucesivas dos produtos, a saber, definición do concepto, investigación e desenvolvemento, desenvolvemento industrial, produción, reparación, modernización, modificación, mantemento, loxística, formación, ensaio, baixa en servizo e eliminación.

4.º) Crise: a situación nun Estado membro da Unión Europea ou nun país terceiro en que se producise un sinistro que supere as inconveniencias normais da vida cotiá e poña en perigo ou limite de forma substancial a vida e a saúde das persoas, supoña importantes danos materiais ou exixa medidas para abastecer a poboación do necesario; tamén se considerará que existe crise cando se deba considerar inminente que tal sinistro se produza; os conflitos armados e as guerras consideraranse crise no sentido desta lei.

5.º) Equipamento militar: o equipamento especificamente deseñado ou adaptado para fins militares destinado a ser utilizado como armas, municións ou material de guerra.

6.º) Equipamento sensible: o equipamento con fins de seguridade pública que exixa un nivel elevado de confidencialidade en razón das circunstancias concorrentes debidamente xustificadas ou por implicar, requirir ou conter información clasificada.

7.º) Especificación técnica civil común: toda especificación elaborada segundo un procedemento recoñecido polos Estados membros da Unión Europea e publicada no «Diario Oficial de la Unión Europea».

8.º) Documento de idoneidade técnica europeo: todo documento expedido por un organismo autorizado para iso polo Estado que acredite unha avaliación técnica favorable da idoneidade dun produto para o uso asignado, baseada no cumprimento dos requisitos

básicos para a construción de acordo coas características intrínsecas do produto e as condicións de aplicación e utilización establecidas.

9.º) Información: todo coñecemento que poida ser comunicado, presentado ou almacenado en calquera forma.

10.º) Información clasificada: calquera información ou materia, independentemente da súa forma, natureza ou modo de transmisión, á cal se lle atribúese un nivel de clasificación de seguridade ou un nivel de protección e que, en interese da seguridade nacional e de conformidade coas disposicións legais, regulamentarias ou administrativas vixentes no Estado, requira protección contra toda apropiación indebida, destrución, eliminación, divulgación, perda ou acceso por calquera persoa non autorizada, ou contra calquera outro risco.

11.º) Investigación e desenvolvemento: todas as actividades que comprendan a investigación fundamental, a investigación aplicada e o desenvolvemento experimental, podendo incluír este último a realización de demostradores tecnolóxicos, é dicir, dispositivos para demostrar o rendemento dun novo concepto ou unha nova tecnoloxía nun contorno pertinente ou representativo.

O termo investigación e desenvolvemento non inclúe a realización e cualificación de prototipos previos á produción, ferramentas e enxeñaría industrial, deseño industrial ou fabricación.

12.º) Norma: entenderase por norma toda especificación técnica aprobada por un organismo de normalización recoñecido para unha aplicación repetida ou continuada cuxo cumprimento non sexa obrigatorio e que estea incluída nunha das categorías seguintes:

Norma internacional: norma adoptada por un organismo internacional de normalización e posta á disposición do público.

Norma europea: norma adoptada por un organismo europeo de normalización e posta á disposición do público.

Norma nacional: norma adoptada por un organismo nacional de normalización e posta á disposición do público.

13.º) Norma de defensa: entenderase por norma de defensa toda especificación técnica de observancia non obligatoria e adoptada por un organismo de normalización especializado na elaboración de especificacións técnicas, para unha aplicación repetida ou continuada no ámbito da defensa.

14.º) Obras sensibles: aquelas obras con fins de seguridade pública que exixan un nivel elevado de confidencialidade en razón das circunstancias concorrentes debidamente xustificadas ou por implicar, requirir ou conter información clasificada.

15.º) Prescricións técnicas nos contratos de obra: o conxunto de características técnicas contidas nos pregos ou documento equivalente e referidas a un material, produto ou subministración, e que permitan caracterizalos de maneira que respondan ao uso a que os destinará o órgano de contratación. Estas características inclúen os niveis de actuación sobre o ambiente, o deseño para todas as necesidades, incluída a accesibilidade das persoas con discapacidade, e os estudos que dean a súa conformidade, como se comporta na práctica, a seguridade ou as dimensións, así como os procedementos que garantan a calidade, a terminoloxía, os símbolos, as probas e métodos de proba, o envasado, marcación e etiquetaxe, e os procedementos e métodos de produción. Inclúen, así mesmo, as normas de concepción e cálculo das obras, as condicións de proba, control e recepción das obras, así como as técnicas ou métodos de construción e todas as demais condicións de carácter técnico que o órgano de contratación poida establecer no referente a obras acabadas e aos materiais ou elementos que as constitúan.

16.º) Prescricións técnicas nos contratos de subministración e de servizos: o conxunto de características técnicas contidas nos pregos ou documento equivalente e referidas a un produto ou a un servizo, tales como os niveis de calidade, os niveis de actuación sobre o ambiente, o deseño para todas as necesidades, incluída a accesibilidade das persoas con discapacidade, e os estudos que dean a súa

conformidade, como se comporta na práctica, a utilización do produto e a súa seguridade ou dimensións; así mesmo, as prescricións aplicables ao produto no referente á denominación de venda, a terminoloxía, os símbolos, as probas e métodos de proba, o envasado, marcación e etiquetaxe, as instrucións de uso, os procedementos e métodos de produción, así como os procedementos para realizar os estudos que dean a conformidade.

17.º) Seguridade da subministración: o conxunto de requirimentos específicos que impón o órgano de contratación co fin de asegurar, durante o ciclo de vida dos equipamentos militares ou dos equipamentos sensibles:

- a) A execución dos contratos en canto aos requisitos técnicos, operativos e de calidade; o cumprimento dos prazos e das cantidades e o ritmo das entregas fixadas;
- b) A dispoñibilidade do apoio loxístico necesario para a operación dos equipamentos, infraestrutura e servizos, con especial incidencia na conservación da capacidade de mantemento e reparación.

Tales requirimentos deben estar identificados e descritos na documentación do contrato, xa sexa mediante a relación detallada destes ou ben por referencia á lexislación nacional específica de rango regulamentario ou superior.

18.º) Servizos sensibles: aqueles servizos con fins de seguridade pública que exixan un nivel elevado de confidencialidade en razón das circunstancias concorrentes debidamente xustificadas ou por implicar, requirir ou conter información clasificada.

19.º) Sistema de referencias técnicas: calquera norma elaborada polos organismos europeos de normalización, distinta das normas oficiais, de acordo cos procedementos adaptados á evolución das necesidades do mercado.

Disposición adicional segunda. *Actualización de cifras fixadas pola Unión Europea.*

As cifras que no sucesivo fixe a Comisión Europea para determinar os contratos suxeitos a regulación harmonizada substituirán as que figuren no texto desta lei. O Ministerio de Economía e Facenda adoptará as medidas pertinentes para asegurar a súa publicidade e en todo caso publicaranse nos diarios oficiais correspondentes.

Disposición adicional terceira. *Normas aplicables ás comunicacións.*

As comunicacións e notificacións que deban efectuarse de conformidade co establecido na lei poderanse realizar de conformidade co disposto nas disposicións adicionais décimo oitava e décimo novena da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

Disposición adicional cuarta. *Contratos reservados.*

Poderase reservar a participación nos procedementos de adxudicación de contratos a centros especiais de emprego, ou reservar a súa execución no marco de programas de emprego protexido, cando polo menos o 70 por cento dos traballadores afectados sexan persoas con discapacidade que, debido á índole ou á gravidade das súas deficiencias, non poidan exercer unha actividade profesional en condicións normais. No anuncio de licitación deberase facer referencia a esta disposición.

Disposición adicional quinta. *Normas relativas á seguridade da información.*

1. Cando se trate de contratos públicos que supoñan o uso de información clasificada ou requiran o acceso a esta, deberase ter en conta o establecido nas disposicións regulamentarias que dite a Autoridade Nacional de Seguridade para a Seguridade da Información Clasificada orixinada polas partes do Tratado do Atlántico Norte, pola Unión Europea e pola Unión Europea Occidental.

Con independencia diso, o órgano de contratación deberá ter establecido un órgano de control que será o responsable da información clasificada á cal o primeiro poida ter acceso. Este órgano de control deberá garantir unha adecuada protección da información clasificada que teña ao seu cargo e da que sexa responsable, e velará polo cumprimento da normativa de protección da información clasificada da Autoridade Nacional para a Seguridade a que se refire o parágrafo anterior.

2. A acreditación polo candidato ou licitador de que dispón da habilitación correspondente será realizada pola Autoridade Delegada para a Seguridade da Información Clasificada designada pola Orde PRE/2130/2009, do 31 de xullo, que designa a Autoridade Delegada para a Seguridade da Información Clasificada orixinada polas partes do Tratado do Atlántico Norte, pola Unión Europea e pola Unión Europea Occidental ou norma que a substitúa, por solicitude do órgano de contratación. Esta última verificará o grao da habilitación de seguridade de empresa ou, de ser o caso, da habilitación de seguridade de establecemento de que dispón o candidato ou licitador. A dita acreditación deberase realizar con anterioridade ao momento en que sexa necesario ter acceso á información clasificada e, en todo caso, con anterioridade á adxudicación do contrato.

3. No caso de candidatos ou licitadores non nacionais, corresponderalle á Autoridade Delegada para a Seguridade da Información Clasificada a que se refire o número anterior deste artigo recoñecer, ao abeiro da normativa internacional vixente, as habilitacións expedidas por outros Estados, así como certificarlle ao órgano de contratación a dita circunstancia.

Disposición adicional sexta. Poderes adxudicadores que non son Administración pública.

Os poderes adxudicadores que, conforme o establecido no artigo 3.2 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, non son Administración pública, cando contraten no ámbito desta lei, terán igualmente a obriga de elaboraren un prego de prescricións técnicas e un prego de cláusulas particulares. Sen prexuízo do anterior, estes poderes adxudicadores poderán refundir nun só documento cadanseu prego. Cando estes contratos estean suxeitos a regulación harmonizada de conformidade co disposto no artigo 5 desta lei, a súa preparación e adxudicación rexeranse polo disposto nos artigos 174 e seguintes da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

Disposición adicional sétima. Anuncios no «Diario Oficial de la Unión Europea».

Os anuncios mencionados nesta lei que deban ser publicados no «Diario Oficial de la Unión Europea» enviaranse á Oficina de Publicacións Oficiais das Comunidades Europeas, completados de conformidade co disposto nos anexos III, IV e V, mediante o formulario correspondente.

Disposición adicional oitava. Prácticas contrarias á libre competencia.

Os órganos de contratación, a Xunta Consultiva de Contratación Administrativa do Estado e os órganos competentes para resolver o recurso especial a que se refire o artigo 310 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público, notificaranlle á Comisión Nacional da Competencia calquera feito de que teñan coñecemento no exercicio das súas funcións que poida constituír infracción da lexislación de defensa da competencia. En particular, comunicarán calquera indicio de acordo, decisión ou recomendación colectiva, ou práctica concertada ou conscientemente paralela entre os licitadores, que teña por obxecto, produza ou poida producir o efecto de impedir, restrinxir ou falsear a competencia no proceso de contratación.

Disposición adicional novena. Intereses esenciais da defensa e a seguridade nacional.

O Goberno, no prazo de tres meses desde a publicación desta lei, determinará as capacidades industriais e áreas de coñecemento que afecten os intereses esenciais da defensa e a seguridade nacional.

Disposición transitoria. *Expedientes de contratación e procedementos de recurso.*

1. Os expedientes de contratación iniciados antes da entrada en vigor desta lei rexeranse pola normativa vixente no momento do seu inicio. Para estes efectos, entenderase que os expedientes de contratación foron iniciados se se publicase a correspondente convocatoria do procedemento de adxudicación do contrato. No caso de procedementos negociados, para determinar o momento de iniciación, tomarase en conta a data de aprobación dos pregos.

As normas do título V relativas á subcontratación serán de aplicación soamente aos contratos cuxos expedientes de contratación, de conformidade co disposto no número anterior, se iniciasen a partir da entrada en vigor desta lei.

2. Os procedementos de recurso iniciados antes da entrada en vigor desta lei contra actos ditados con anterioridade a esta data seguiranse tramitando ata a súa resolución segundo a normativa que lles fose de aplicación no momento da súa interposición.

Cando se trate de actos ditados con posterioridade á entrada en vigor desta lei, como consecuencia dun expediente de contratación iniciado con anterioridade á dita data, para a adxudicación de contratos de subministración ou de servizos, cuxo valor estimado sexa superior a 193.000 euros e inferior a 387.000 euros, contra estes actos poderase recorrer de conformidade co disposto nos artigos 310 e seguintes da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

Disposición derogatoria.

Quedan derogadas todas as disposicións de igual ou inferior rango que se opoñan a esta lei.

Disposición derradeira primeira. *Modificación da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.*

Un. O artigo 24, número 1, queda redactado como segue:

«1. A execución de obras poderá ser realizada polos servizos da Administración, xa sexa empregando exclusivamente medios propios ou coa colaboración de empresarios particulares sempre que o importe da parte de obra a cargo destes sexa inferior a 4.845.000 euros, cando concorra algunha destas circunstancias:

a) Que a Administración teña montadas fábricas, arsenais, mestranzas ou servizos técnicos ou industriais suficientemente aptos para a realización da prestación, caso en que se deberá utilizar normalmente este sistema de execución.

b) Que a Administración posúa elementos auxiliares utilizables, cuxo emprego supoña unha economía superior ao 5 por cento do importe do orzamento do contrato ou unha maior celeridade na súa execución, xustificándose, neste caso, as vantaxes que se sigan dela.

c) Que non houberse ofertas de empresarios na licitación previamente efectuada.

d) Cando se trate dun suposto de emerxencia, de acordo co previsto no artigo 97.

e) Cando, dada a natureza da prestación, sexa imposible a fixación previa dun prezo certo ou a dun orzamento por unidades simples de traballo.

f) Cando sexa necesario relevar o contratista de realizar algunhas unidades de obra por non se ter chegado a un acordo nos prezos contraditorios correspondentes.

g) As obras de mera conservación e mantemento, definidas no artigo 106.5.

h) Excepcionalmente, a execución de obras definidas en virtude dun anteproxecto, cando non se aplique o artigo 134.3, alínea a).

En casos distintos dos considerados nas alíneas d), g) e h), deberase redactar o correspondente proxecto, cuxo contido se fixará regulamentariamente.»

Dous. Dáselle unha nova redacción ao artigo 53, número 2, que queda redactado como segue:

«2. Os órganos de contratación poderanlles exixir aos candidatos ou licitadores, facéndoo constar nos pregos, que, ademais de acreditaren a súa solvencia ou, de ser o caso, clasificación, se comprometan a dedicar ou adscribir á execución do contrato os medios persoais ou materiais suficientes para iso. Estes compromisos integraranse no contrato, podendo os pregos ou o documento contractual atribuírlles o carácter de obrigas esenciais para os efectos previstos no artigo 206, alínea f), ou establecer penalidades, conforme o sinalado no artigo 196.1, para o caso de que sexan incumplidos polo adxudicatario.»

Tres. Modifícase o artigo 102, número 2, coa seguinte redacción:

«2. Os pregos ou o contrato poderán establecer penalidades, conforme o previsto no artigo 196.1, para o caso de incumprimento destas condicións especiais de execución, ou atribuírlles o carácter de obrigas contractuais esenciais para os efectos sinalados no artigo 206, alínea f). Cando o incumprimento destas condicións non se tipifique como causa de resolución do contrato, este poderá ser considerado nos pregos ou no contrato, nos termos que se establezan regulamentariamente, como infracción grave para os efectos establecidos no artigo 49.2, alínea e).»

Catro. Dáselle nova redacción ao artigo 134, número 6.

«6. Os pregos ou o contrato poderán establecer penalidades, conforme o previsto no artigo 196.1, para os casos de incumprimento ou de cumprimento defectuoso da prestación que afecten características desta que se tivesen en conta para definir os criterios de adxudicación, ou atribuírle á puntual observancia destas características o carácter de obriga contractual esencial para os efectos sinalados no artigo 206, alínea f).»

Cinco. O segundo parágrafo do número 7 do artigo 210 queda redactado co seguinte texto:

«7. As obrigas impostas conforme o previsto no parágrafo anterior consideraranse condicións especiais de execución do contrato para os efectos previstos nos artigos 196.1 e 206, alínea f).»

Seis. Engádesse un novo número no artigo 210 co seguinte texto:

«8. Os subcontratistas non terán en ningún caso acción directa fronte á Administración contratante polas obrigas contraídas con eles polo contratista como consecuencia da execución do contrato principal e dos subcontratos.

O disposto no parágrafo anterior será de aplicación tamén ás entidades públicas empresariais de carácter estatal e aos organismos asimilados dependentes das restantes administracións públicas.»

Sete. O artigo 262 queda redactado como segue:

«Son causas de resolución do contrato de xestión de servizos públicos, ademais das sinaladas no artigo 206, coa excepción das consideradas nas súas alíneas d) e e), as seguintes:

a) A demora superior a seis meses por parte da Administración na entrega ao contratista da contraprestación ou dos medios auxiliares a que se obrigou segundo o contrato.

b) O rescate do servizo pola Administración.

c) A supresión do servizo por razóns de interese público.

d) A imposibilidade da explotación do servizo como consecuencia de acordos adoptados pola Administración con posterioridade ao contrato.»

Oito. Engádeselle un parágrafo final ao número 2 do artigo 310 co seguinte contido:

«Non obstante, non serán susceptibles de recurso especial en materia de contratación os actos dos órganos de contratación ditados en relación coas modificacións contractuais non previstas no prego que, de conformidade co disposto nos artigos 92 bis a 92 quáter, sexa preciso realizar unha vez adxudicados os contratos tanto se acordan como se non a resolución e a celebración de nova licitación.»

Nove. A disposición adicional vixésimo cuarta terá a seguinte redacción:

«A preparación, selección e adxudicación dos contratos comprendidos no ámbito de aplicación da Lei 24/2011, do 1 de agosto de 2011, de contratos do sector público nos ámbitos da defensa e da seguridade, así como as normas reguladoras do réxime da subcontratación establecido nela, rexeranse en primeiro lugar por ela e supletoriamente por esta lei.»

Disposición derradeira segunda. *Título competencial habilitante.*

Esta lei dítase ao abeiro das competencias atribuídas ao Estado polas regras 4.ª, 18.ª e 29.ª do artigo 149.1 da Constitución.

Respecto dos contratos que, no ámbito da seguridade pública, asinen as comunidades autónomas que teñan competencias nesta materia, non terán carácter básico o artigo 34 desta lei en canto se refire ao artigo 136.3 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, e o artigo 55 desta lei en canto se refire ao artigo 34.3 da Lei 30/2007, do 30 de outubro, de contratos do sector público.

Disposición derradeira terceira. *Habilitación para o desenvolvemento regulamentario.*

Habilítase o Goberno para, no ámbito das súas competencias, ditar as disposicións necesarias para o desenvolvemento e aplicación do establecido nesta lei.

Disposición derradeira cuarta. *Transposición de directiva.*

Esta lei dítase para incorporar ao ordenamento xurídico español as normas da Directiva da Unión Europea 2009/81/CE, do 13 de xullo, do Parlamento e o Consello europeos, sobre coordinación dos procedementos de adxudicación de contratos de obras, de subministración e de servizos polas entidades ou poderes adxudicadores nos ámbitos da defensa e a seguridade.

Disposición derradeira quinta. *Entrada en vigor.*

Esta lei entrará en vigor aos tres meses contados a partir do día seguinte ao da súa publicación no «Boletín Oficial del Estado».

Por tanto,

Mando a todos os españois, particulares e autoridades, que cumbran e fagan cumprir esta lei.

Madrid, 1 de agosto de 2011.

JUAN CARLOS R.

O presidente do Goberno,
JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO

ANEXOS

ANEXO I

Servizos considerados nos artigos 2 e 8 ⁽¹⁾

Categorías	Asunto	Número de referencia CPV
1	Servizos de mantemento e reparación.	50000000-5, de 50100000-6 a 50884000-5 (excepto 50310000-1 a 50324200-4 e 50116510-9, 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0) e de 51000000-9 a 51900000-1.
2	Servizos relacionados coa axuda militar exterior.	75211300-1.
3	Servizos de defensa, servizos de defensa militar e servizos de defensa civil.	75220000-4, 75221000-1, 75222000-8.
4	Servizos de investigación e seguridade.	De 79700000-1 a 79720000-7.
5	Servizos de transporte.	60000000-8, de 60100000-9 a 60183000-4 (excepto 60160000-7, 60161000-4) e de 64120000-3 a 64121200-2.
6	Servizos de transporte aéreo de pasaxeiros e carga, excepto o transporte de correo.	60400000-2, de 60410000-5 a 60424120-3 (excepto 60411000-2, 60421000-5) e desde 60440000-4 a 60445000-9 e 60500000-3.
7	Transporte de correo por vía terrestre e por vía aérea.	60160000-7, 60161000-4, 60411000-2, 60421000-5.
8	Servizos de transporte por ferrocarril.	De 60200000-0 a 60220000-6.
9	Servizos de transporte marítimo e por vías navegables interiores.	De 60600000-4 a 60653000-0 e de 63727000-1 a 63727200-3.
10	Servizos de transporte complementarios e auxiliares.	De 63100000-0 a 63111000-0, de 63120000-6 a 63121100-4, 63122000-0, 63512000-1 e de 63520000-0 a 6370000-6.
11	Servizos de telecomunicación.	De 64200000-8 a 64228200-2, 72318000-7 e de 72700000-7 a 72720000-3.
12	Servizos financeiros: servizos de seguros.	De 66500000-5 a 66720000-3.
13	Servizos de informática e servizos conexos.	De 50310000-1 a 50324200-4, de 72000000-5 a 72920000-5 (excepto 72318000-7 e de 72700000-7 a 72720000-3), 79342410-4, 9342410-4.
14	Servizos de investigación e desenvolvemento ⁽²⁾ e probas de avaliación.	De 73000000-2 a 73436000-7.
15	Servizos de contabilidade, auditoría e mantemento de libros.	De 79210000-9 a 79212500-8.
16	Servizos de consultores de dirección ⁽³⁾ e servizos conexos.	De 73200000-4 a 73220000-0, de 79400000-8 a 79421200-3 e 79342000-3, 79342100-4, 79342300-6, 79342320-2, 79342321-9, 79910000-6, 79991000-7, 98362000-8.
17	Servizos de arquitectura, servizos de enxeñaría e servizos integrados de enxeñaría; servizos de planificación urbana e servizos de enxeñaría paisaxista. Servizos conexos de consultores en ciencia e tecnoloxía; servizos de ensaios e análises técnicas.	De 71000000-8 a 71900000-7 (excepto 71550000-8) e 79994000-8.
18	Servizos de limpeza de edificios e servizos de administración de bens raíces.	De 70300000-4 a 70340000-6 e de 90900000-6 a 90924000-0.
19	Servizos de rede de sumidoiros e eliminación de desperdicios; servizos de saneamento e servizos similares.	De 90400000-1 a 90743200-9 (excepto 90712200-3), de 90910000-9 a 90920000-2 e 50190000-3, 50229000-6, 50243000-0.
20	Servizos de adestramento e simulación no ámbito da defensa e a seguridade.	80330000-6, 80600000-0, 80610000-3, 80620000-6, 80630000-9, 80640000-2, 80650000-5, 80660000-8.

⁽¹⁾ As referencias contidas nesta lei ao código de referencia «CPV» entenderanse realizadas ao vocabulario común de contratos públicos a que se refire o Regulamento (CE) n.º 2195/2002 do Parlamento Europeo e do Consello polo que se aproba o vocabulario común de contratos públicos (CPV), modificado polos regulamentos da Comisión.

⁽²⁾ Exceptuando os servizos de investigación e desenvolvemento mencionados no artigo 7.1, alínea k).

⁽³⁾ Exceptuando os servizos de arbitraje e conciliación.

ANEXO II

Servizos considerados nos artigos 2 e 8 ⁽¹⁾

Categorías	Asunto	Número de referencia CPV
21	Servizos de hostalaría e restaurante.	De 55100000-1 a 55524000-9 e de 98340000-8 a 98341100-6.
22	Servizos de transporte complementarios e auxiliares.	De 63000000-9 a 63734000-3 (excepto 63711200-8, 63712700-0, 63712710-3), de 63727000-1 a 63727200-3 e 98361000-1.
23	Servizos xurídicos.	De 79100000-5 a 79140000-7.
24	Servizos de colocación e subministración de persoal ⁽²⁾ .	De 79600000-0 a 79635000-4 (excepto 79611000-0, 79632000-3, 79633000-0) e de 98500000-8 a 98514000-9.
25	Servizos sociais e de saúde.	79611000-0 e de 85000000-9 a 85323000-9 (excepto 85321000-5 e 85322000-2).
26	Outros servizos.	

⁽¹⁾ As referencias contidas nesta lei ao código de referencia «CPV» entenderanse realizadas ao vocabulario común de contratos públicos a que se refire o Regulamento (CE) n.º 2195/2002 do Parlamento Europeo e do Consello polo que se aproba o vocabulario común de contratos públicos (CPV), modificado polos regulamentos da Comisión.

⁽²⁾ Exceptuando os contratos de traballo.

ANEXO III

Información que debe figurar nos anuncios a que se refiren os artigos 25 e 26

Anuncio relativo á publicación dun anuncio de información previa no perfil de comprador

1. País da entidade ou poder adxudicador.
2. Nome da entidade ou poder adxudicador.
3. Enderezo da internet do perfil de comprador (URL).
4. Números de referencia da nomenclatura CPV.

Anuncio de información previa

1. Nome, enderezo, número de fax e enderezo de correo electrónico da entidade ou poder adxudicador e, no caso de que sexan distintos, do servizo do cal se poida obter información complementaria, así como, no caso dos contratos de servizos e de obras, os servizos –por exemplo, o sitio da internet governamental pertinente– en que se pode obter información acerca do marco normativo xeral polo que se refire á fiscalidade, á protección do ambiente, á protección dos traballadores e ás condicións de traballo aplicables no lugar en que se deba executar o contrato.

2. Se procede, indicación de se o contrato está restrinxido a talleres protexidos ou se a súa execución está restrinxida ao marco de programas de protección de emprego.

3. Respecto dos contratos de obras: natureza e alcance das obras e lugar de execución; cando a obra estea dividida en varios lotes, principais características dos lotes en relación coa obra; de se coñecer, estimación do custo máximo e mínimo das obras, números de referencia da nomenclatura CPV.

Respecto dos contratos de subministración: características e cantidades ou valor dos produtos solicitados; números de referencia da nomenclatura CPV.

Respecto dos contratos de servizos: volume previsto de contratación en cada unha das categorías de servizos; números de referencia da nomenclatura CPV.

4. Datas provisorias previstas para iniciar os procedementos de adxudicación do contrato ou contratos, no caso de contratos de servizos por categoría.

5. Se procede, indicar se se trata dun acordo marco.

6. Se procede, outra información.

7. Data de envío do anuncio ou do envío do anuncio relativo á publicación deste anuncio no perfil de comprador.

Anuncio de licitación

Procedementos abertos, restrinxidos, procedementos negociados con publicación de anuncio e diálogo competitivo:

1. Nome, enderezo, números de teléfono e de fax e enderezo electrónico da entidade ou poder adxudicador.
2. Se procede, indicación de se o contrato está restrinxido a talleres protexidos ou se a súa execución está restrinxida ao marco de programas de protección de emprego.
- 3.a) Procedemento de adxudicación elixido.
- b) Se procede, xustificación do recurso ao procedemento acelerado (no caso dos procedementos restrinxidos e negociados).
- c) Se procede, indicar se se trata dun acordo marco.
- d) Se procede, a realización dunha poxa electrónica.
4. Forma do contrato.
5. Lugar de execución ou realización das obras, lugar de entrega dos produtos suministrados ou lugar de prestación dos servizos.
- 6.a) Contratos de obras.

Natureza e alcance das obras, características xerais da obra. Indicar as opcións para obras complementarias e, se se coñece, o calendario previsto para exercer as ditas opcións, así como o número de prórrogas posibles. Se a obra ou o contrato están divididos en varios lotes, dimensións dos distintos lotes; números de referencia da nomenclatura CPV.

Información sobre o obxecto da obra ou do contrato cando este inclúa a elaboración de proxectos.

Cando se trate de acordos marco, indicárase tamén a duración prevista do acordo marco, unha estimación do valor total das obras para toda a duración do acordo marco e, na medida do posible, o valor e a frecuencia dos contratos que estea previsto adxudicar.

- b) Contrato de subministración.

Natureza dos produtos solicitados, indicando, concretamente, se a licitación se refire a compra, arrendamento financeiro, arrendamento, venda a prazos, ou a unha combinación destas modalidades; números de referencia da nomenclatura. Cantidade de produtos solicitados, indicando, concretamente, as opcións para compras complementarias e, se se coñece, o calendario previsto para exercer as ditas opcións, así como o número de prórrogas posibles; números de referencia da nomenclatura CPV.

En caso de que se vaian adxudicar unha serie de contratos que teñan un carácter de periodicidade ou contratos renovables dentro dun determinado período, indicar tamén, se se coñece, o calendario dos posteriores contratos para as compras das subministracións previstas.

Cando se trate de acordos marco, indicar tamén a duración prevista do acordo marco, unha estimación do valor total das subministracións para toda a duración do acordo marco e, na medida do posible, o valor e a frecuencia dos contratos que estea previsto adxudicar.

- c) Contratos de servizos.

Categoría do servizo e descrición. Números de referencia da nomenclatura CPV. Cantidade de servizos solicitados. Indicar, concretamente, as opcións para compras complementarias e, se se coñece, o calendario previsto para exercer as ditas opcións, así como o número de prórrogas posibles. No caso de contratos renovables dentro dun determinado período, se se coñece, data aproximada dos posteriores contratos para os servizos solicitados.

Cando se trate de acordos marco, indicar tamén a duración prevista do acordo marco, unha estimación do valor total dos servizos solicitados para toda a duración do acordo

marco e, na medida do posible, o valor e a frecuencia dos contratos que estea previsto adxudicar.

Sinalarase se, de acordo con disposicións legais, regulamentarias ou administrativas, se reserva a prestación do servizo a unha determinada profesión.

Referencia da dita norma legal, regulamentaria ou administrativa.

Sinalarase se as persoas xurídicas deben indicar os nomes e a cualificación profesional do persoal responsable da execución do servizo.

7. Cando os contratos estean divididos en lotes, indicarse se as empresas poden licitar por un, varios ou a totalidade destes lotes.

8. Admisión ou prohibición de variantes.

9. Cando proceda, indicación da porcentaxe do valor global do contrato que se require para ser obxecto de subcontratación a terceiros a través dun procedemento de licitación.

10. Cando proceda, criterios de selección sobre a situación persoal dos subcontratistas que poidan dar lugar á súa exclusión, e información necesaria que demostre que non se atopan en ningún dos casos que motivan a exclusión. Información e trámites necesarios para a avaliación das condicións mínimas de carácter económico e técnico a que se deberá axustar o subcontratista.

Nivel ou niveis mínimos de capacidade que se exixan, cando así sexa.

11. Data límite en que finalizarán as obras, subministracións ou servizos, ou duración do contrato de obras, subministracións ou servizos. Na medida do posible, data en que se iniciarán as obras ou data límite en que se iniciarán ou entregarán as subministracións ou prestarán os servizos.

12. Se procede, as condicións particulares a que está sometida a execución do contrato.

13.a) Data límite de recepción das solicitudes de participación.

b) Enderezo ao cal se deben dirixir.

c) Lingua ou linguas en que se deben redactar.

14. De ser o caso, depósitos e garantías exixidos.

15. Modalidades básicas de financiamento e de pagamento ou referencias ás disposicións pertinentes, ou ambas as cousas.

16. Se procede, forma xurídica que deberá adoptar a agrupación de empresas adxudicataria do contrato.

17. Criterios de selección sobre a situación persoal das empresas que poidan dar lugar á súa exclusión, e información necesaria que demostre que non se atopan en ningún dos casos que motivan a exclusión. Criterios de selección, datos e trámites necesarios para a avaliación das condicións mínimas de carácter económico e técnico ás cales se deberá axustar a empresa. Nivel ou niveis mínimos de capacidade que se exixan, cando así sexa.

18. Para os acordos marco: número ou, de ser o caso, número máximo previsto de empresas que participarán no acordo marco e a súa duración prevista.

19. Para o diálogo competitivo e os procedementos negociados con publicación dun anuncio de licitación, indicarse, se procede, que se recorrerá a un procedemento que se desenvolverá en fases sucesivas co fin de reducir progresivamente o número de solucións que se deban examinar ou de ofertas que haxa que negociar.

20. No caso dun procedemento restrinxido, un procedemento negociado ou un diálogo competitivo, cando se recorra á facultade de reducir o número de candidatos aos cales se invitará a presentar as súas ofertas, a dialogar ou a negociar: número mínimo e, se procede, máximo de candidatos previstos e criterios obxectivos que se utilizarán para escoller o dito número de candidatos.

21. Criterios previstos no artigo 32 que se utilizarán para a adxudicación do contrato: «o prezo máis baixo» ou «oferta economicamente máis vantaxosa». Indicarase os criterios que determinen a oferta economicamente máis vantaxosa, así como a súa ponderación, ou os criterios en orde descendente de importancia, cando os ditos criterios

non figuren no prego de condicións ou, en caso de diálogo competitivo, no documento descritivo.

22. Se procede, data ou datas de publicación do anuncio de información previa de acordo coas especificacións técnicas de publicación indicadas no anexo V ou indicación de que o dito anuncio non foi publicado.

23. Data de envío deste anuncio.

Anuncio sobre contratos formalizados

1. Nome e enderezo da entidade ou poder adxudicador.
2. Procedemento de adxudicación elixido. En caso de procedemento negociado sen publicación previa de anuncio de licitación (artigo 44), xustificación.
3. Contratos de obras: natureza e alcance das prestacións.
Contrato de subministración: natureza e cantidades dos produtos subministrados, de ser o caso, por provedor; números de referencia da nomenclatura CPV.
Contratos de servizos: categoría do servizo e descrición; números de referencia da nomenclatura CPV; cantidade de servizos comprados.
4. Data de adxudicación do contrato.
5. Criterios de adxudicación do contrato.
6. Número de ofertas recibidas.
7. Nome e enderezo do adxudicatario ou adxudicatarios.
8. Prezo ou gama de prezos (mínimo/máximo) pagados.
9. Importe das ofertas adxudicatarias ou importe das ofertas inferior e superior consideradas na adxudicación.
10. Se procede, parte do contrato que sexa obxecto de subcontratación e o seu valor.
11. De ser o caso, os motivos que xustifiquen unha vixencia do acordo superior a sete anos.
12. Data de publicación do anuncio de licitación de acordo coas especificacións técnicas de publicación que figuran no anexo V.
13. Data de envío deste anuncio.

ANEXO IV

Información que debe figurar nos anuncios de subcontratación a que se refire o artigo 63

1. Nome, enderezo, números de teléfono e de fax e enderezo electrónico do licitador seleccionado e, en caso de que sexan distintos, do servizo do cal se poida obter información complementaria.
  - 2.a) Lugar de execución ou realización das obras, lugar de entrega dos produtos subministrados ou lugar de prestación dos servizos.
  - b) Natureza, volume e alcance das obras, características xerais da obra. Números de referencia da nomenclatura CPV.
  - c) Natureza dos produtos solicitados, indicando, concretamente, se a licitación se refire a compra, arrendamento financeiro, arrendamento, venda a prazos, ou a unha combinación destas modalidades; números de referencia da nomenclatura CPV.
  - d) Categoría do servizo e descrición. Números de referencia da nomenclatura CPV.
3. Prazo imposto para a realización.
4. Nome e enderezo do organismo ao cal se poden solicitar as especificacións e os documentos complementarios.
  - 5.a) Prazos para a recepción das solicitudes de participación e/ou a recepción das ofertas.
  - b) Enderezo ao cal se deben dirixir.
  - c) Lingua ou linguas en que se deben redactar.
6. De ser o caso, fianza e garantías exixidas.

7. Criterios obxectivos que se aplicarán para a selección dos subcontratistas en relación coa súa situación persoal ou a avaliación da súa oferta.
8. Calquera outra información.
9. Data de envío deste anuncio.

ANEXO V

Especificacións relativas á publicación

1. *Publicación de anuncios*

Os anuncios mencionados nos artigos 25, 26 e 63 deberán ser enviados polos órganos de contratación ou polos licitadores seleccionados á Oficina de Publicacións Oficiais da Unión Europea nos formularios aprobados para iso pola Comisión Europea. Os anuncios de información previa considerados no artigo 25 que se publiquen nun perfil de contratante enviaranse, así mesmo nestes formularios, igual que o anuncio en que se informe da dita publicación.

Os anuncios considerados nos artigos 25, 26 e 63 serán publicados pola Oficina de Publicacións Oficiais da Unión Europea ou polos órganos de contratación no caso dos anuncios de información previa publicados no perfil de contratante, de conformidade co disposto no artigo 26.

Os órganos de contratación poderán, ademais, publicar esta información a través da rede da internet no «perfil de contratante» tal como se define no punto 2 seguinte.

A Oficina de Publicacións Oficiais da Unión Europea entregalle á entidade ou poder adxudicador a confirmación da publicación.

2. *Publicación de información adicional*

O perfil de contratante pode incluír anuncios de información previa, considerados no artigo 25, información sobre as licitacións en curso, as compras programadas, os contratos adxudicados, os procedementos anulados e calquera outra información útil de tipo xeral, como, por exemplo, un punto de contacto, números de teléfono e de fax, un enderezo postal e un enderezo electrónico.

3. *Formato e modalidades para a transmisión dos anuncios por vía electrónica*

O formato e as modalidades para a transmisión dos anuncios por vía electrónica están dispoñibles no enderezo da internet «<http://simap.europa.eu>».